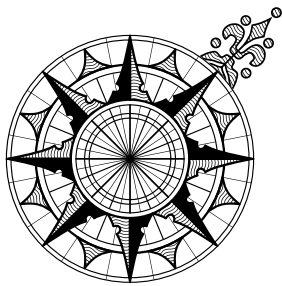

© Minimum Party Társaság, 2008
© Asociația Grupul Minimum Party, 2008
© Minimum Party Society, 2008

ISBN 978-973-0-06670-8

TÉRIDÉNY

Season of Space
Sezonul spațiului

Bevezető

Van egy hely a Kászonokban. Tisztásán omladozó ház, két patak öleli. Útjait favágók és traktorok járják. Ha az ember figyelmesen körbenéz, furcsaságokra lesz figyelmes. A domb tetején a naplemente száz apró tükörben nézi magát, egy fa törzsén fülek kúsznak a hangok felé, óriásgombák nőnek a földből, arab számokkal jelzett napóra méri az időt, a tisztás közepén életfa ágaskodik, a patak kövekkel malmozik. Apró jelek, amelyeket az ide érkezők hagynak maguk után, némelek évekig megmaradnak, mások elenyésznek, de az erdő emlékszik a hangokra, a sátrakra, a tűzre, amely évente szinte két hétig ég a ház előtti téren. Július vége, augusztus eleje a Minimum Party idejét jelenti. Egy alkotótábor különös világa, műhelyek és műhelyvezetők a világ távoli és közelebbi pontjairól, Francis-ka nénik a faluból, akik a legfinomabb fánkot sütik és zenészek, megmozdulók, fotósok, filmesek, filozófusok, képzőművészek, téralkotók, írók, tűzrakók, szerelmesek, szorongók, harsogók, kézművesek, viccesek, undokok, mindenki ott van a Minimum Partyn.

Fekete Réka

Kászoni reggel

Az éji derű üde páráját kergetik a nap első sugarai, pihegve gőzöl a tábortűz roskadó helye. Körül illatos farönkökön guggolunk, friss ébredéstől virágos arccal. A halk duruzsolás harmóniát játszik a szél s a patak zenéivel, s a vén hegyek fenyői búgják lassan s öregén a folyton újjászülető élet bölcsődalát. Némán szöszmötöl a béke a fűszálak alatt, s percegve szökell itt-ott egy kacagás, s nem ütközik falba, csak a fenyők tűlevelei fészülik a hangot suhogó hájává a szélnek.

S a reggel kurjantva rántja le az erdő buja testéről az éj páraleplét.

Széptavi Flóra

Întroducere

Există un loc în Casini. Pe poiana cuprinsă între două pârauri se află o casă în ruine. Drumurile sunt străbătute de tractoare și de tăietori de lemne. Dacă cineva privește atent aici în jur, observă lucruri stranii. Pe culmile dealului soarele-răsare se vede pe sine în sute de oglinzi, pe trunchiul unui copac se târăsc (parcă spre niște voci de ascultat) niște urechi, cresc din pământ ciuperci uriașe, timpul este măsurat de un cadran solar cu numere arabe abstracte, pe mijlocul lumin-ișului se ridică arborele vieții, iar pâraul joacă morișcă cu niște pietre. Semne mărunte, care sunt lăsate în urmă de cei care vin aici, unele durabile, altele efemere, dar pădurea își va aminti de vocile, de corturile, de focul din fața casei care timp de aproape două săptămâni nu se stinge. Sfârșitul lunii iulie, începutul lunii august este marcat de tabăra Minimum Party. Viața ieșită din comun a unei tabere de creație, a atelierelor și a coordonatorilor ai acestora veniți din părți îndepărtate și mai apropiate ale lumii, femei din sat, botezate toate Franciska, care coc cele mai bune gogoase, și muzicieni, dansatori, fotografi, cinești, filosofi, artiști vizuali, creatori de spații, scriitori, cei care fac focul, îndrăgostiți, unii în stare de anxietate, alții răsunători, manufacturieri, hazlii, nesuferiți – toți sunt prezenți la Minimum Party.

Fekete Réka

Dimineața în Casin

Primele raze ale soarelui aleargă după aburele proaspăt al nopții, locul tasat al focului de tabără răsuflă fumegând. În jur stăm pe vine pe bușteni aromate, cu fețe înflorite de la trezire. Duditul lin se cântă armonii cu muzica vântului și a pâraului, iar brazii munților vârstnici fluieră încet și bătrânește cântecul de leagăn al vieții mereu în renaștere.

Sub firele ierbii pacea se alintă tăcut, răsună câte un răs ici pe colo, și nu se lovește de nici-un zid, doar frunzele rășinoaselor piaptănă sunetele parcă ar fi părul vântului foșnitor.

Iar dimineața rupe chiuind vâlul de abure al nopții dezvelind trupul senzual al pădurii.

Széptavi Flóra

Morning in the Kászón

The first sunbeams hunt the fresh vapour of night cheerfulness, and the extinguishing fireplace steams wheezingly. We crouch on fragrant tree trunks, all around, with joyous faces after waking up. The low-tone murmuring is in harmony with the music of the wind and brook, and the fir-trees of the old mountains sing slowly the always reborning lullaby of life.

The peace dawdles mutely under the blades of grass while here and there spring up tickingly merry laughs meeting no boundaries, and only the pine needles of fir-trees comb the sounds to become the whirring hair of the wind.

And the morning jerks the night's vapour veil off the luxuriant body of the forest.

Written by Flóra Széptavi

Introduction

There is a place in Kászón region. A crumbling house is on its glade being hugged by two brooks. Woodsmen and tractors travel on its roads. If one looks around carefully, (s)he may observe certain weirdness. On the top of the hill the sunset is looking at itself in a hundred of little mirrors, on a certain stem of tree ears are swarming up towards the sounds, giant mushrooms are growing from the earth, a sundial marked with Arabic numerals is measuring the time; at the centre of the glade the tree of life is standing on tip-toe, and the brook is playing at merils. These are little marks remaining after the participants have left the scene, some of them survive for many years while others vanish, but time recalls the sounds, the tents as well as the fire that has been burning every year for almost two weeks in front of the house. The end of July and the beginning of August signal the time of Minimum Party. The peculiar world of a creative camp, workshops and their leaders from neighbouring and more remote parts of the world, aunties like Franciska from the village, who bake the most tasteful doughnuts; and musicians, moving people, photographers, film makers, philosophers, artists, space-creators, writers, fire makers, lovers, anxious and roaring people, craftsmen, funny as well as disgusting people; everybody is present at the Minimum Party; those, who want to get to this glade.

Written by Réka Fekete

Téridény

XIII. MINIMUM PARTY ALKOTÓTÁBOR, MŰVÉSZETI FESZTIVÁL ÉS SZAKMAI FÓRUM
Tiszástó, Kászonfelltíz, Hargita megye, 2008. július 30 – augusztus 10.

Az évről évre megrendezésre kerülő táborok sorát követte ez a tizenharmadik, amely mindamellett, hogy Kászonaltíz község életét is felpezsdítette közel két hétre, a falu jellegzetes kapuit is évről-évre megcsodáló tábori résztvevők a Kászonok egyik gyönyörű erdei tisztásán sajátosan pörgő táboridőben és térben alkothattak. 2008-ban kilenc alkotóműhelyben közel százhusz résztvevő volt jelen. Tér a művészetben címmel folytatódott a tábori szakmai fórumok sorozata, amelynek előadásain délutánonként vagy esténként lehetett részt venni. Az utolsó napokban kerül sor egyfajta végső kiértékelésére a táborban törtéteknek, ekkor mutatják be az alkotóműhelyek munkáit, produkcióit. Minderről szól az alábbi részletes ismertető. Az alkotóműhelyek leírását és a műhelyek vezetőit külön oldalakon mutatjuk be.

Mind az eltérő érdeklődési körű résztvevők jelentős száma, mind a művészeti ágak színes palettája (9 alkotóműhely 9 féle szakterületen) a Minimum Party alkotótábort jelentős és egyben egyedi művészeti eseménnyé teszi a hazai rendezvények palettáján. A tábor fő célkitűzése ebben az évben is megvalósult: az érdeklődők betekintést nyerhettek a kortárs művészeti alkotófolyamatba. Ugyanakkor a táborban készült gazdag fényképes és mozgóképes dokumentáció lehetővé teszi, hogy az itt készült alkotásokat majd utólag is meg lehessen tekinteni, illetve az utókor is értékelhesse azokat.

Utána: tábortűz.

Eseménynapló

Július 30. szerda

Érkezés, sátorhúzás, szabad program;
Ismerkedés a tábortűznél.

Július 31. csütörtök

11.00 – A meghívott műhelyvezetők bemutatják a műhelyeket;
16.30 – A műhelyek bemutatásának folytatása;
21.00 – Miquèu Montanaro, franciaországi etno-jazz dob-furulyás, a zene műhely vezetőjének tábornyitó koncertje *Riga tambourin* címmel;
Utána: tábortűz.

Augusztus 1. péntek

Délelőtt: műhelytevékenységek;
15.30–17.30 – műhelytevékenységek;
16.30 – Nyitott filozófia műhely az összes táborozó bevonásával;
18.00 – Mester Béla (Magyarország): *A tér-kép hatalma* (előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
Alternatív műsor Kászonaltíz községben:
21.00 – *Nyergestető* – a helybéli Bóbiska együttes táncszínházi előadása Kászonaltíz község kultúrotthonában;
21.30 – *9 év kísérletezés 9 fejezetben* – A Minimum Party alkotótáborokról készült dokumentumfilm vetítése (első rész);
22.30 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – blues-történet – első rész (vetítés);
Utána: tábortűz.

Augusztus 2. szombat

Délelőtt: műhelytevékenységek;
16.00–17.00 – műhelytevékenységek.
17.00 – Gyenge Zsolt: *The Events Take Place / Tér a filmekben* (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
19.00 – Bartos-Elekes Zsombor: *Térképes időutazások* (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
21.30 – Fekete Zsolt: *A fotográfiai tér, a megfagyott idő formája* (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);

Augusztus 3. vasárnap

Délelőtt: műhelytevékenységek;
10.00 – Pálfalusi Zsolt: *A sima és a barázdált Deleuze c. írása alapján* (előadás és beszélgetés a filozófia műhely keretében);
15.30–17.00 – műhelytevékenységek;
17.00 – Pálfalusi Zsolt: *M. Heidegger: Egzisztencia és tér* (előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
21.00 – *9 év kísérletezés 9 fejezetben* – A Minimum Party alkotótáborokról készült dokumentumfilm vetítése (második rész);
22.00 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – blues-történet – második rész (vetítés);
Utána: tábortűz.

Augusztus 4. hétfő

Délelőtt: műhelytevékenységek;
17.00 – Szacsva y Pál: *PERITÉR* (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
20.30 – Zátonyi Tibor fotográfus munkáinak bemutatása (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
21.30 – Szomor Attila: *Metasztázis* (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
22.30 – Szabó Attila vicces előadása (Élboy);
22.45 – *Tér-Idő-zárvány* – az ÖSZB (Ökumenikus Szíren Brigád) performansza (előadták: Gödri Alpár, Lőrincz Gyula, Szomor Attila, Zátonyi Tibor; asszisztensek: Babos Krisztina és Szabó Krisztina);
Utána: tábortűz.

Augusztus 5. kedd

Délelőtt: műhelytevékenységek;
16.00 – Ütő Gusztáv: *Tér az akcióművészetben* (előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
21.00 – Szabó Attila vicces előadása (Élboy);
22.00 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – blues-történet – harmadik rész (vetítés);
Utána: tábortűz.

Augusztus 6. szerda

Délelőtt: műhelytevékenységek;
19.00 – Hegyi Réka: *Hamlet.ro* – színházi portál bemutatása (vetítéssel egybekötött előadás és be-

szélgetés a szakmai fórum keretében);
21.00 – Szabó Attila vicces előadása (Élboy);
22.00 – Ishii Junya performansa Miquèu Montanaro zenekíséretével (szóló-tánc előadás a szakmai fórum keretében);
Utána: tábortűz.

Augusztus 7. csütörtök

9.30 – *Szigorúan tilos!* – Bíró Zoltán happeningje;
Délelőtt: műhelytevékenységek;
17.00 – *Cím nélkül* – a tánc- és a zeneműhely közös produkciója;
18.00 – Pálfalusi Zsolt: *A tér és a magánvaló dolog* (előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
21.00 – Szabó Attila vicces előadása (Élboy);
21.30 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – blues-történet – negyedik rész (vetítés);
Utána: tábortűz.

Augusztus 8. péntek

Délelőtt: műhelytevékenységek;
14.30 – A fotóműhely kiállítása a zeneműhely felépésével;
Az ebéddel párhuzamosan – *Periprint* – a vizuális műhely kollektív akciója;
16.30 – Nyitott filozófia műhely;
20.30 – Korodi Szabolcs videó-installációja;
22.00 – Szabó Attila vicces előadása (Élboy);
22.30 – *Tér-Idő-zárvány* – az ÖSZB (Ökumenikus Szerén Brigád) hétfői performanszáról készült dokumentumfilm bemutatása;

22.45 – A táborban készült fénykép-összeállítások vetítése (I.);
Utána: tábortűz.

Augusztus 9. szombat

Délelőtt: műhelytevékenységek;
13.00 – *Stúdióelőadás* – a zeneműhely zárókoncertje;
15.00 – *A tábor arca* – Bíró Zoltán fotókiállítása;
15.30 – A vizuális műhely alkotásainak ünnepélyes megtekintése Szacsva y Pál műhelyvezető és Vécsei Nagy Zoltán művészettörténész irányításával (körséta);
18.45 – A kézműves műhely vetítéssel egybekötött kiállítása;
19.00 – Vécsei Nagy Zoltán: *Köztes térben* (vetítéssel egybekötött előadás és beszélgetés a szakmai fórum keretében);
21.00 – Szabó Attila vicces előadása (Élboy);
22.00 – A táborban készült fénykép-összeállítások vetítése (II.);
23.00 – *Übű király* – a film-műhelyben készült alkotás bemutatása;
Utána: táborzáró buli a tűz körül.

Augusztus 10. vasárnap

Délelőtt: tábori kijelentkező lapok kitöltése, sátorbontás, hazautazás.

A beszámolót összeállította: Lőrincz Ildikó

Sezonul spațiului

A XIII-a ediție a taberei de creație, a festivalului și a forului profesional Minimum Party

Plăieșii de Sus, județul Harghita, 30 iulie – 10 august, 2008

Acest eveniment a urmat tradiția taberelor de creație organizate anual. A treisprezecea pe lângă faptul că a adus o culoare vieții comunei Plăieșii de Jos pe o perioadă de aproape două săptămâni, cei care au participat la tabără (și care traversând comuna, admiraseră porțile caracteristice ale satului), au avut ocazia să-și încerce creativitatea în timpul și spațiul special al poianei din Casini. În 2008 în cele nouă ateliere au participat aproape 120 de persoane. Forul profesional din acest an s-a axat în primul rând pe conceptul timpului în artă, prelegerile fiind desfășurate dupămasa sau în serile taberei. Ultimele zile constituiau într-un fel evaluarea a celor întâmplate în tabără, când au avut loc prezentările lucrărilor atelierelor de creație. Prezentarea detaliată acestor evenimente urmează mai jos, iar descrierea atelierelor și prezentarea coordinatorilor urmează pe pagini separate.

Atât această prezență, cât și diversitatea impunătoare a disciplinelor de artă (9 ateliere), fac ca tabăra de creație Minimum Party să constituie o ofertă inedită, multicoloră pe paleta workshop-urilor de gen din țară. Scopul principal al taberei s-a realizat și în acest an: cei interesați au putut dobândi experiența procesului creativ specific artelor contemporane. Bogata documentație de fotografii și material video face posibil ca lucrările care au fost create aici, să pot fi văzute și ulterior, să fie evaluate și de posteritate.

Program detaliat

Miercuri, 30 iulie

Sosirea participanților, program liber;
Foc de tabără.

Joi, 31 iulie

11.00 – Prezentarea atelierelor de către conducătorii acestora;
16.30 – Continuarea prezentării atelierelor;
21.00 – *Riga tambourin* – concert etno-jazz, susținut de renumitul muzician francez Miquèu Montanaro, coordonatorul atelierului de muzică;
După: foc de tabără.

Vineri, 1 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;
15.30–17.30 – lucru în ateliere;
16.30 – atelierul de filosofie: lectură;

18.00 – Béla Mester: *Puterea hărții* (prezentare și discuție în cadrul forului profesional);

Program alternativ în sat:

21.00 – *Nyergestető* – spectacol de dans prezentat de formația Bóbiska în căminul cultural al comunei Plăieșii de Jos;

21.30 – *9 ani de experimente în 9 capitole* – documentar despre tabăra Minimum Party (partea I.);

22.30 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – istoria muzicii blues, prima parte (proiecție);

După: foc de tabără.

Sâmbătă, 2 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

16.00–17.00 – lucru în ateliere;

17.00 – Zsolt Gyenge: *The Events Take Place / Spațiul în film* (prezentare și discuție în cadrul forului profesional);

19.00 – Zsombor Bartos-Elekes: *Călătorii în timp cu ajutorul hărților* (prezentare și discuție în cadrul fo-

rului profesional);

21.30 – Zsolt Fekete: *Spațiul fotografic, forma timpului înghețat* (proiecție și discuție în cadrul forului profesional);

După: foc de tabără.

Duminică, 3 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

10.00 – Zsolt Pálfalusi: *Spațiul neted și spațiul striat* (prezentare și discuție în cadrul atelierului de filosofie);

15.30–17.00 – lucru în ateliere;

17.00 – Zsolt Pálfalusi: *M. Heidegger: Egzistențialism și spațiul* (prezentare și discuție în cadrul forului profesional);

21.00 – *9 ani de experimente în 9 capitole* – documentar despre tabăra Minimum Party (partea II.);

22.00 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – istoria muzicii blues, partea a doua (proiecție);

După: foc de tabără.

Luni, 4 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

17.00 – Szacsva y Pál: *Perispațiu* (prezentare în cadrul forului profesional);

20.30 – Proiecția fotografiilor lui Tibor Zátanyi (prezentate de artist urmat de discuție în cadrul forului profesional);

21.30 – Attila Szomor: *Metastază* – expoziție foto (proiecție și discuție în cadrul forului profesional);

22.30 – Spectacol comic de Szabó Attila;

22.45 – *Capsulă spațiu-timp* – performance de Alpár Gödri, Gyula Lőrincz, Attila Szomor, Tibor Zátanyi;

După: foc de tabără.

Mărti, 5 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

16.00 – Gusztáv Útő. *Spațiul în arta acționistă* (prezentare și discuție în cadrul forului profesional);

21.00 – Spectacol comic de Attila Szabó;

22.00 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – istoria muzicii blues, partea a treia (proiecție);

După: foc de tabără.

Miercuri, 6 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

19.00 – Réka Hegyi. *Hamlet.ro* – portal de teatru (prezentare în cadrul forului profesional);

21.00 – Spectacol comic de Attila Szabó;

22.00 – Dans solo de Ishii Junya acompaniat de Mi-quèu Montanaro;

După: foc de tabără.

Joi, 7 august

9.30 – *Strict interzis* – happening de Zoltán Bíró;

Înainte de masă: lucru în ateliere;

17.00 – *Fără titlu* – producție a atelierului de dans în colaborare cu atelierul de muzică;

18.00 – Zsolt Pálfalusi. *Spațiul și lucrul în sine* (prezentare și discuție în cadrul forului profesional);

21.00 – Spectacol comic de Attila Szabó;

21.30 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – istoria muzicii blues, partea a patra (proiecție);

După: foc de tabără.

Vineri, 8 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

14.30 – Expoziția atelierului de fotografie cu mini-concertul prezentat de atelierul de muzică;

Paralel cu prânzul – *Periprint* – acțiunea colectivă a atelierului vizual;

16.30 – atelier de filosofie, discuție;

20.30 – Instalație video de Szabolcs Korodi;

22.00 – Spectacol comic de Attila Szabó;

22.30 – *Capsulă spațiu-timp* – prezentarea documentației performance-ului de luni;

22.45 – Proiecția fotografiilor realizate în tabără (prima parte);

După: foc de tabără.

Sâmbătă, 9 august

Înainte de masă: lucru în ateliere;

13.00 – *Spectacol studio* – concertul atelierului de muzică;

15.00 – *Fața taberei* – expoziție foto de Zoltán Bíró;

15.30 – Expoziția atelierului vizual condus de Szacsva y Pál (artist vizual) și de Zoltán Vécsi Nagy (istoric de artă);

18.45 – Expoziția atelierului de manufactură;

19.00 – Zoltán Vécsi Nagy. *Într-un spațiu intermediar* – (prezentare și discuție în cadrul forului profesional);

21.00 – Spectacol comic de Attila Szabó;

22.00 – Proiecția fotografiilor realizate în tabără (partea a doua);

23.00 – *Ubu Rege!* – proiecția filmului realizat de atelierul de film;

După: foc de tabără.

Duminică, 10 august

Înainte de masă: completarea formularului de activitate din tabără, desfacerea corturilor;

Împachetare. Rămas bun.

Întocmit de Ildikó Lőrincz

Season of Space

13th Minimum Party creative camp, art festival and professional forum
Tiszástő, Plaiesii de Sus, County Harghita, Period: 30th July and 10th August 2008

The 13th camp is included in the range of yearly organised camps, on the one hand it stirs up the life of the village Kászontíz (Plăieșii de Jos) for almost a week, on the other the camping participants, who also admire the characteristic gateways of the village, create at the wonderful forest glade of Kászont, during a specially gyrating time and space. In 2008 in nine workshops participated almost 120 people. The range of the camp's professional forums was also continued, this time having the title of *Space in Art*; the participants could attend the lectures in the afternoons or in the evenings.

During the final days of the camps we evaluate in a certain respect the events of the camp; in this period the works and productions of the workshops are presented. The detailed programme below shows this. The description of the workshops and the leaders of the workshops can be seen on separate pages. The significant number of people who are interested in different fields as well as the various art disciplines (9 workshops) turn the Minimum Party Creative Camp into a significant and at the same time unique art happening among the programmes organised in this country. The main goal of the camp was realised in this year, too; that is: those interested had the possibility to get an insight into the process of creation of contemporary arts. Respectively the great number of photographs made in the camp as well as the film documentation give the possibility to rewatch the works, and the succeeding generations can also value them.

Detailed Programme

30th of July, Wednesday

Arrival, pitching the tents, free programme;
Camp fire.

31th of July, Thursday

11.00 – The invited leaders of the workshops present their workshops;
16.30 – Further workshops presented by invited workshop leaders;
21.00 – Camp opening concert entitled *Riga tambourin*; a concert by Miquèu Montanaro, ethno-jazz drummer and flutist from France, the leader of music workshop;
Then: camp fire.

1st of August, Friday

In the morning: workshop activities;
15.30–17.30 – Workshop activities;
16.30 – Philosophy workshop open to all the par-

ticipants of the camp;

18.00 – Béla Mester (Hungary): *The Power of Space and Picture* (lecture and discussion in the frame of the professional forum);

Alternative programme in village Kászontíz:

21.00 – *Nyergestető* – dance theater performance by the local group Bóbiska, place: house of culture, Kászontíz;

21.30 – *9 Year Experience in 9 Chapters* – Document film projection about Minimum Party Creative Camp (first part);

22.30 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – The blues' story – first part (projection)

Then: camp fire.

2nd of August, Saturday

In the morning: workshop activities;

16.00–17.00 – Workshop activities;

17.00 – Zsolt Gyenge: *The Events Take Place / Space in Film* (lecture with projection followed by discussion in the professional forum);

19.00 – Zsombor Bartos-Elekes: *Time Travelling with Charts* (lecture with projection followed by discussion in the frame of the professional forum);
 21.30 – Zsolt Fekete: *Photographic Space, the Form of Frozen Time* (lecture with projection followed by discussion in the frame of the professional forum);
 Then: camp fire.

3rd of August, Sunday

In the morning: workshop activities;
 10.00 – Zsolt Pálfalusi: *The Plain and the Grooved Based on Deleuze's Writing* (lecture and discussion in the frame of philosophy workshop);
 15.30–17.00 – Workshop activities;
 17.00 – Zsolt Pálfalusi: *M. Heidegger: Existence and Space* (lecture and discussion in the frame of the professional forum);
 21.00 – *9 Year Experience in 9 Chapters* – Document film projection about Minimum Party Creative Camp (second part);
 22.00 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – The blues' story – second part (projection);
 Then: camp fire.

4th of August, Monday

In the morning: workshop activities;
 17.00 – Szacsva y Pál: *Peri-space* (lecture with projection followed by discussion in the frame of the professional forum);
 20.30 – Presentation of Tibor Zátonyi's works (photographer) (lecture with projection followed by discussion in the professional forum);
 21.30 – Attila Szomor: *Metastasis* (lecture with pro-

jection followed by discussion in the professional forum).

22.30 – Humorous performance by Attila Szabó (Élboy);

22.45 – *Time-Space-Capsule* – a performance by ÖSZB (Oecumenic Mermaid Brigade) (performed by Alpár Gödri, Gyula Lőrincz, Attila Szomor, Tibor Zátonyi; assistants: Krisztina Babos and Krisztina Szabó);

Then: camp fire.

5th of August, Tuesday

In the morning: workshop activities;
 16.00 – Gusztáv Útő: *Space in Action Art* (lecture with projection followed by discussion in the professional forum);
 21.00 – Humorous performance by Attila Szabó (Élboy);
 22.00 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – The blues' story – third part (projection);
 Then: camp fire.

6th of August, Wednesday

In the morning: workshop activities;
 19.00 – Réka Hegyi: *Hamlet.ro* – Introducing the Theatre Portal (lecture with projection followed by discussion in the professional forum);
 21.00 – Humorous performance by Attila Szabó (Élboy);
 22.00 – Performance by Ishii Junya, accompaniment by Miquèu Montanaro – (solo dance performance in the professional forum);
 Then: camp fire.

7th of August, Tuesday

9.30 – *Strictly Prohibited!* – happening by Zoltán Bíró;

In the morning: workshop activities;

17.00 – *Without Title* – performance by the dance and music workshop;

18.00 – Zsolt Pálfalusi: *Space and the Thing in Itself* (lecture followed by discussion in the professional forum);

21.00 – Humorous performance by Attila Szabó (Élboy);

21.30 – *Martin Scorsese Presents the Blues* – The blues' story – third part (projection);

Then: camp fire.

8th of August, Friday

In the morning: workshop activities;

14.30 – Exhibition of the photo workshop and a performance by the music workshop;

During lunch – *Periprint* – collective action of the visual workshop;

16.30 – Open philosophy workshop;

20.30 – Video installation by Szabolcs Korodi;

22.00 – Humorous performance by Attila Szabó (Élboy);

22.30 – *Time-Space-Capsule* – projection of the documentary film made about the Monday performance of ÖSZB (Oecumenic Mermaid Brigade);

22.45 – Projection of the photo series made during the camp (I);

Then: camp fire.

9th of August, Saturday

In the morning: workshop activities;

13.00 – *Studio Performance* – closing concert of the music workshop;

15.00 – *The Face of the Camp* – photo exhibition by Zoltán Bíró;

15.30 – Going to see the works of the visual workshop, the guiders of the round tour are Szacsva y Pál (workshop leader) and Zoltán Vécsi Nagy (art historian);

18.45pm – Exhibition of the craft workshop combined with projection;

19.00 – Zoltán Vécsi Nagy: *Inter-Space* – (lecture with projection followed by discussion in the professional forum);

21.00 – Humorous performance by Attila Szabó (Élboy);

22.00 – Projection of the photo series made during the camp (II);

23.00 – *King Ubu* – projection of the film made in the film workshop;

Then: camp fire.

10th of August, Sunday

In the morning: filling out the notification of departure and taking down the tents;

Going home.

Report made by Ildikó Lőrincz

Vizuális művészeti műhely

Atelierul de arte vizuale
Visual art workshop

Szacsva y Pál
(Budapest, Magyarország)

Szacsva y Pál vizuális művész Erdélyben született 1967-ben, jelenleg Budapesten él és alkot. 1988–1993 között végezte el a kolozsvári Ioan Andreescu Képzőművészeti Egyetemet, 1993–1995 között a budapesti Szépművészeti Akadémián posztgraduális képzésen vett részt, majd a bécsi Szépművészeti Akadémián 1995–1997 között folytatta tanulmányait. Mainzi és berlini kutatómunkáját követően, 2001–2003 között Antwerpenben posztdoktorált. 2005–2008 között a budapesti Szépművészeti Akadémián DLA-képzésben részesült. Munkáit több díjjal és elismeréssel tüntették ki, számos egyéni és csoportos kiállításon, művészeti projektben vett rész.

Részletek a művész honlapján: www.perimedialab.hu.

A műhely meghirdetése:

Mint ahogy elképzelünk egy mindannyiunk számára azonosként megélhető időt (mely természetesen nem létezik), úgy van egy térmértékünk is, mely segítségével próbálunk egy mindannyiunk számára érvényes térképzetet állandósítani. Mindez törekvés csupán. A valóságban individuálisan mindenki másképpen érzékeli az időt (Bergson) és (következésképpen) másként érzékeli a teret is. Mindazonáltal a közös idő és térfogalom (idő- és térmérték) keresésének mindaddig értelme lesz, míg az emberek közösen kívánnak megélni és alkotni dolgokat. Kérdés csupán, hogy milyen tér-idő fogalom mentén kívánjuk közössé tenni egyéni tevékenységeink és élményeink e két alapvető dimenzióját. Túl a tudományos és a spekulatív megközelítéseken, mi ezúttal tér és idő érzetének művészi megjelenítéseit keressük, mely, a művészet természetéből fakadóan mindig egyedi és egyéni lesz, és mégis közössé tehető, akár már létrejöttének folyamatában.

A vizuális művészet műhely teljesen nyitott és bővíthető műfaji és mediális alapokon működő alkotói közösségnek ad teret (és időt) egy kísérleti alkotói munkához. Hozzatok magatokkal minden olyan hagyományos és újkeletű technikai eszközt, amivel úgy gondoljátok, hogy a teret meg tudjátok jeleníteni, szegmenseit ki tudjátok jelölni, fel tudjátok szabdalni és össze tudjátok rakni másképpen.

Szeretek a rossz diák szerepében tetszelegni

Interjú Szacsva y Pállal

Azt hiszem Minimum Partyra mindenki úgy indult, hogy hozott otthonról egy elképzelést arról, hogy mit akar itt csinálni – a te ötleted a biztonsági szalagokkal való játszadozás volt – ez aztán szinte minden esetben módosult. Te hova jutottál?

Minden elképzelés – legalábbis az én esetemben – azért van, hogy módosuljon. Miután helyhez kötődő – vagy divatosabb kifejezéssel élve helyspecifikus tevékenységre számítottam, ezt javasoltam, sőt úgy láttam hogy ezt is várják el a résztvevők. Ezért az eredeti ötlet csak egy artificio volt, vagy annak szántam. Olyan szalagokat hoztam, melyekkel kijelölik a különböző hatóságok a teret mondjuk egy gödör, közúti baleset stb. körül, hogy ne essen be valaki a gödörbe, vagy ne hágjon rá összetört embertársára egy autóval. Ez egy banális és nagyon brutális, primitív eszköz amúgy az életben, így ezt meg kell gyúrni, meg kell tagadni. Olyan eszköz, mint egy kalapács vagy egy tükör, szóval egy rémesen éles valami. Azért javasoltam a szalagokkal való játszadozást, mert arra gondoltam, hogy egy úgynevezett externetet javasolok majd. Hogy mi ez? Ma a csöves kommunikáció paradigmája szerint bontakozik ki az információs társadalom. Magyarán a vevő- és az adópontokon lehet leginkább, de legtöbbször csak ott lehet értelmezni azt, ami a kommunikációs folyamatban leköszöltetik, ami a kommunikációban résztvevő szereplők közt kicserélődik. Mondhatni kicsit rejtett módon folyik ez, az éterben vagy a drótok mentén: nem tudni, hogy mi folyik benn a drótban.

Az externetben nyilvánossá (külsővé) válik ez az egész, tehát a szalagokra felírnak az emberek dolgokat, egyik pontra odakötik, kihúzzák a szalagokat épületek, fák között: az üzenet mindenki számára látszik, ezáltal vonva be mindenkit az egymással kommunikálók titkaiba. Egy ilyen – nagyon primitív – dologban gondolkoztam tehát: fordítsuk ki a sarkából az információs társadalomnak ezt a kódolt, rejtett logikával működő viszonyrendszerét. Ez valamennyire sikerült is, de aztán szerencsésen átalakult vagy továbbfejlődött: lankadt ezzel az információs dologgal való foglalkozás, másrészt pedig nyomokban, a különféle művekben mégis megjelent, talán épp akkora mértékben, amennyire szükséges volt. Meg kell jegyezmem, hogy én ezt provokációnak szántam: ez egy retorikai válasz arra, ami van. Az embernek a túl sok információra az a válasza, hogy válogatni próbál benne, ha túl sok titkot lát, akkor az a célja, hogy megtudja azokat, ha csak részben is. A feszültséget így lehet feloldani.

Idén nagyon sok egyéni kompozíció született, amire nem számíthattam. Ez volt az egyik oka annak, hogy én nagy örömmel visszatartottam a magam ötleteit. A műhelyvezető javaslata tulajdonképpen arra az esetre van, ha nincsenek egyéni programok, javaslatok – amennyiben vannak, akkor én inkább azokat támogatom. A művészeti oktatás is valahogy így működik, hogy mindenki egy egyéni programot csinál, alkot, a tanár pedig próbál neki ebben segíteni. Csak nagyon szélsőséges esetekben kell irányítani vagy eltéríteni: én erre sosem venném a bátorságot, de gyakran előfordul olyan, hogy az embereknek nincsenek ötleteik. Egyébként jó bizonyos irányt megszabni, amibe bekapcsolódhatnak, és

– evés közben jön meg az étvágy mintára – saját gondolataikat, javaslataikat megvalósíthatják. Olyan témát, mellyel valamire kötelezem az alkotókat, sosem adnék. Én magam is gyakran elszenvedője vagyok ennek, gyakran kell adott témára alkotnom, és rendszerint ironikusan is szoktam válaszolni ezekre a felkérésekre. Szeretek a rossz diák szerepében tetszelegni, sőt, tanárként is értékelem, ha a diák pimasz, de kreatívan és építő jelleggel az. Annál jobb nincs. Ugyanúgy örülök a személyemet érintő iróniának, mint amilyen örömmel fejezem ki az iróniámat mások iránt.

Már ebből a beszélgetésből is kitűnik, hogy a te művészetednek szerves része az, hogy megpróbálsz gondolkozni róla, reflektálni rá, és akár egyfajta elméleti tudást is mellérendelni. Ugyanakkor van egy vállaltan áltudományos, úgynevezett peritevékenységed, mellyel te magad megkérdőjelezed ezt az egészet: egyszer kijelentetted, hogy ez az egész elméleti háttér arra van, hogy a minisztériumi pénzosztó bizottságok tetszését elnyerd. Ez a két dolog hogyan viszonyul egymáshoz?

Egy ilyen rövid interjúban nem is tudom elmondani, a doktori disszertációmban próbálom leírni azt, hogy az én elméleti megnyilvánulásaim hogyan is viszonyulnak a munkámhoz. Ez nem elméleti tudás, hanem elméleti érdeklődés, tevékenység. Tudásnak nem lehet nevezni olyan értelemben, ahogy a tudást mondjuk a bölcsészkaron értik. Nem vagyok képzett tudós, a képzőművészetén kívül semmilyen más képzettségem nincs. Hobbiból filozófiát olvasok, illetve különféle társadalomtudományi írásokat, de mindig csak kiegészítő jelleggel. Amit viszont a művészetemhez rendelek, az úgy néz ki, hogy a tudományos szövegek retorikáját felhasználva áltudományos szövegeket írok, melyek a műveimet kiegészítik, részeivé válnak a műveimnek. És az is igaz, hogy a minisztériumi emberek, akik ezt komolyan veszik, több pénzt adnak, ha tudományos igazolását nyújtom a műveimnek. De nem ez a lényeg: én az összes felhasználónak írom ezeket. Igazából ez a művem része, bárki megnézheti interneten, ezek a szövegek magyarázatok, akkor is, ha áltudományosak. Valamilyen metaforikus nyelven kulcsot adnak az ember kezébe, hogy megértsék azt, ahogy az én agyam működik, az én attitűdömet, az én iróniámat, a lelkiületemet, a gesztusaimat, egyáltalán: az üzenetemet.

Olyan ez, mint egy pszichiátriai kategóriákban megfogható pótcselekvés, amivel az ember igyekszik igazolni magát, ugyanakkor önironikusan én ezt áltudományos nyelven teszem. De alapvetően úgy néz ki, hogy szerves részévé kezdenek válni egyes műveimnek ezek a szövegek. Önmagukban nem állják meg a helyüket, mert nem tudnak diskurzust alkotni, viszont együtt a műveimmel, maguk a művek is talán nyernek valamit. Amikor más szövegek között válogatok, akkor is van bennem némi irodalmi érzékenység, persze nem kell szépirodalmi érzékenységre gondolni. Ilyen estben valóban fontos egy olyanfajta érzékenység, amire egy szöveg olvasásánál bármikor szükség van, és amilyenel egy plasztikai térben mozgó ember nem mindig rendelkezik. Sőt, nagyon sokszor azért lesz valaki képzőművész, mert a nyelvi eszközökkel – beszéd, tudományos vagy szépirodalmi nyelv – nem tudja magát kifejezni. És akkor, ha az illető rajzkészséggel, térlátással van megáldva, akkor festő lesz. Ezért is mondják, hogy olyan buta mint egy festő. Pedig a képzőművészet az intelligencia egyik legérdekesebb formája.

De nekem van beszédképességem, látod, máris telebeszéltem a szalagodat, illetve érdeklődöm a bölcsészvilág iránt is. Ezt korábban nem tudtam összeegyeztetni a munkámmal, és úgy érzem, hogy ma sem egyszerű illesztenem a plasztikai térben létrejövő kifejezési formákhoz. De mostanában a videóval – és minden olyan műfajjal, ami narrációt, időt, drámai bonyolítást igényel – könnyebb olyan helyzeteket, teret találnom, ahol ezt össze tudom gyúrni. [...] A képzőművészet hagyományos nyelvét nagyon megtanultam, sokfelé jártam iskolába nagyon eredményesen, de ugyanakkor mindig megpróbáltam kifordítani a sarkából azt a konvenciórendszert, amivel megpróbáltak szembesíteni. Ezt a lépést meg kell merni tenni.

Éppen erre akartam rákérdezni: az előadásod során bemutatott munkáid közül talán csak a vetítésekre lehet azt mondani, hogy valamilyen hagyományos formanyelven lettek megfogalmazva, a többi munkádra jobb híján csak a New Media kifejezést tudnám alkalmazni. A beszélgetés során te sem adtál választ arra, hogy hogyan látod, mit csinálsz most, illetve milyen irányba tart a művészeted...

Ez azért van, mert én sem nagyon reflektálok erre. Nekem az a véleményem, hogy ez a művészettörténészek vagy műkritikusok dolga. A műkritikusok egészen más szempontok szerint dolgoznak, a közönséget képviselik és azt hiszik, hogy a közönségnek az segít, ha ők egy nevet adnak, egy csoporthoz

sorolják az embert. A 20. század során nagyon sok művésznek programja volt, hogy ő megmondja, hogy amit ő csinál, az tulajdonképpen micsoda. Én ezt nevetségesnek tartom, nem vagyok kíváncsi arra, hogy művészettörténeti, tudományos szempontból mi az mit csinállok.

A tartalom szüli a formát...

Abszolút így van, még tartalommá sem válik és már keresi a formát. Ez egy attitűd, egy hozzáállás. Mindent figyelek ami körülvesz, internetet, televíziót, társadalomtudományokat, politikai filozófiát, amelyek segítségével azt remélem, hogy többet megtudok a világról, illetve a benne zajló folyamatokról. Erre a sok hatásra adott válaszként csinálom azt amit csinállok. Ennyi. Az eszközöket tényleg teljesen gátlástalanul, spontánul válogatom, inkább bitorklom, mint birtoklom. Ettől az ironikus szemlélettől nem tudok megszabadulni – ez néha negatív, keserű, máskor vidám, hol komoly, hol felelőtlen – de alapvetően azt hiszem, az ironikus emberek és művészek közé be lehet sorolni engem. Ironikusnak igen, de cinikusnak nem nevezném magam.

Kérdezett: Sipos Zoltán

Napóra és labirintus

Kocsis Tünde jegyzetei a vizuális körsétáról

A tábor arca

Bíró Zoltán hetven táborozó arcából készített egyet. Szabó Attila (Élboy) alkami kiállításmegnyitó szerint ez az alkotás akár az egész emberiséget is összesűríti egy emberré. A maga sejtelmességével a Mona Lisát felidéző portré egyszerre tűnt általánosnak és egyedinek. Kétségeket ébresztett: fiú-e vagy lány? Vidám-e vagy szomorú? Az arcból azonban csak a pupilla élessége nyújtott bizonyosságot, a többi ijesztő volt vagy szép, azaz talányosan hatásos.

Matrac

Horváth Zoltán installációja

A természetes lejtőn egy téglalap, amely a földből kivágva a lejtő tükörképeként emelkedik. Szacsva y Pál szerint a tábor egyik „legfegyelmesebb, leghatározottabb, legmegfogalmazottabb, legtömörebb” alkotása. Az organikus formából kiemelkedő szilárd geometriai struktúra, megállásra, gondolkodásra készíti az embert. Vécsi Nagy Zoltán szerint ez egy a 70-es évek minimalista művészetére emlékeztető, de a land-artnak is hódoló tiszta műalkotás.

Molnár Istvánnak egyszerűen az Úristen villanykapcsolója, annak a lánynak pedig, aki ráfeküdt a Matracra, valami ördögi alkotás, amely a Föld mélyébe gurítja a vállalkozó szelleműt.

A tábor arca

Labirintus

Napóra

Páll András konceptuális műve

Középen egy kimagasló fa, amely piros-fehér tiltószalagokkal össze van kötve alacsonyabb ágakkal – mint kiderült – a Napóra mánusaival, árnyékot vető fordított számaival. Az alkotó e napórával az egyetlen valós időt akarta megjeleníteni, a Nap által megszabottat, míg a riasztó szalagok az emberi konvenciókat hivatottak jelképezni.

Kapuk

Páll András installációja

Az előbbi erős kontrasztokat tartalmazó műalkotással szemben ez nagyon egyszerű. A gyalulatlan deszkákból összeállított magas illetve nagyon alacsony kapusor – az alkotó szerint –, több utat hivatott jelképezni, melyek tengelye összefut. A méltatók kiemelték asszociációkat ébresztő jellegét: eszünkbe jut a kis- és nagykapu, a széles út, keskeny út szimbolikája, stb. „Az egyszerűsége pontosan arányos azzal, amit mondani akar. Nem bütykölt. Folytatható, nyitott mű” – mondta róla Szacsva y Pál. A visszajáró táborozók a térbeli elhelyezkedésre is felhívták a figyelmet: a kapuk mögött a kaszálatlan füvesből egy összeroppant házikó kandikál ki, az a hely, ahol az előbbi években ugyancsak számos műalkotás született.

Labirintus

Grúz Zselyke és Hátszegi Zsolt installációja

A toronyszerűen csúcsosodó botrengetegben fehér papírszalaggal ösvényt formáló alkotás a nőiséget is eszébe juttatta az itészeknek. Az alkotó is gondolt Miercea Eliade *La țigănci* című írására, ha a nő, mint labirintus szimbolikájára nem is. Ugyanakkor, mint ismeretes, a labirintus a tér-idő megszűnésének mitikus helye. Vécsi Nagy Zoltán számára repülőtérei emlékeit idézte fel. Mások az alkotás interaktív jellegét dicsérhették akár a *Matrac* és a *Kapuk* estében.

Föld- kéz- marionett

Császér Attila ötlete volt, de a filmes műhely résztvevői fejezték be.

Közös alkotásuk egy földből kinövő kéz, amely egy marionett-bábut lógat. „Mintha a földből nőne ki valamilyen hatalom, egy kéz, ami irányít minket.” – próbálta összefoglalni egyik alkotója.

Vécsi Nagy Zoltán szerint „üdítő, mert nincs más figuratív munka. Hangszert is látok benne, s ügyes kézimunkát. (...) Eredeti, hogy nem az égből lenyúló hatalom, hanem a földből kinyúló. Azt látom benne, amit mindig szeretek látni, mégpedig hogy emberalkotta mű.”

A kéz azóta is ott áll, de a bábu egy estén tragikomikusan elégett, hátrahagyva szenes fafejét...

Mobilis objekt

Hátszegi Zsolt installációja

Az alkotó a helyszínen talált ablakkeretbe szerelte az agresszíven foszforeszkáló zöld színű műanyag palackokat, melyek zavarták a tábor egyszerű és tiszta jellegét. Az üvegek kerék szerepük révén lehe-

Kapuk

Napóra

tővé tették, hogy bárki maga után húzza a keretet. „Oda jutottam, hogy az alkotásom követ engem” – mondta Zsolt. Vécsi Nagy Zoltán szerint ez a jobbik eset a műanyag szobrászatban, mert ellenpropagál, és játékos, vicces. Csakhogy az ablakkeret miatt megbicsaklik kissé az ökológikus gondolat. Szacsva y Pál ezzel szemben éppen azt jutalmazta, hogy egy hányódó, hasznavehetetlen ablakkeretet így újra jelentőséggel lehetett felruházni.

Virág

Szász B. Eszter, Antal Emőke, Dósa Tünde Erika alkotása

„Virágot akartunk csinálni, de szerintem semmi virág jellege nincs” – önbírálkozott az egyik e-betűs alkotó. A sztaniolfejekben végződő, cérnával és ragasztószalaggal összekötött botok szétnyíló formát eredményeztek. A művészettörténész értékelte az új anyagok használatát és azt is, hogy az alkotók váltogatták a textiliákat. A nőies jelleg ismét megmutatkozott a szétnyíló, kehelyszerű formában, illetve az anyaghasználatban.

Névtelen a vizuális műhely többségében leányokból és a filmes műhely inkább fiúkból álló csoportja egymásra néző egy-egy alkotása. A filmműhelyesek elkészítették a filmes műhely díszletét: Übü WC trónját, koronástól. Vele szembe a lányok fákat hálózta be különféle anyagokkal, és felkötötték rá „a munkás képét”, aki „épp a gyárból jött ki és elege van”. Ez utóbbin a spontán jelleg uralkodik. Az Übüszék M. Duchamp piszoárjára emlékeztet. Figuratív és funkcionális. Kissé dada mind a kettő, nincs kézfelfogható magyarázatuk.

Az ablakon keresztül tekintettük meg Dósa Tünde *Univerzum* című falrajzát. A fekete-fehér, kissé sci-fi jellegű, égitesteket ábrázoló kép erős hatást gyakorol a nézőre a roskadozó fal egyik szegletéből. Szacsva y szerint: „Váratlan. Megnyitja azt a falrészletet.” Jövő évben egy táborozó talán folytatni fogja – mondta az alkotó. A művészettörténész karakteresnek, de kissé merev stílusúnak tartotta.

A *Visszaütalás 1.* című alkotás Czilli László nevéhez köthető, aki az előző évi tábor egyik alkotásának maradványát folytatta.

A ház hátsó felében a tetőről lógnak le összekötött fadarabok, és elterülnek a földön. Egyik elem sem találkozik a másikkal. E szabálytalan szerkezet, az egy éve készült, a tetőzetet ferdén keresztül szűrő „villám” –ot szólítja meg és értelmezi újra. Szacsva y az „odavetettséget” értékelte. Vécsi Nagy Zoltán egyszerű gesztusnak nevezte, kiemelve, hogy a két alkotás jól „oldja egymást”.

A *Visszaütalás 2-t* a tábortűz köré összerakott sok-sok cigarettacsikk alkotja.

A táborozók talpa alatti alkotás létrejöttét egy régi tábor cérnára fűzött cigarettacsikkjei ihlették, melyek annak idején néhány fenyőfát díszítettek.

Finom, geometrikus, „sugárzó” – volt rá a megjegyzés.

Szacsva y Pál *Periprint* projektje sok táborlakót mozgatott meg. A nemezelt labdák elkészítésében a kéz-

Virág

Korodi Szabolcs video-installációja

műves műhely alkotói segédkeztek, a „periprint” létrehozásában pedig mindenki, aki egy ilyen festékbe mártott labdát a falhoz vágott, és utána rárajzolt, írt valamit.

Dugó-rönk misztikum

Korodi Szabolcs videó-installációja

A Minimum Party az „adottságok” tábora. Adott egy ház, adott a természet, adottak az emberek és bennük is ott az adottság. Korodi Szabolcs két „adottságot” fényképezett „szüntelen”: a tábortüzet a körülötte forgolódo tuskókkal és egy hordó vizet a benne úszkáló dugókkal. Ebbe a két térbe települ az idő. A felülnézet állandó. A színek játsszák az időt, a formák játsszák a teret. A tűzhöz emberek ülnek. A vízbe dugók kergülnek. Két kör, bennük a végtelen elrendeződés néhány leképeződése. A minimumban csend és maximum.

Spekul(min)áció

Az Ökumenikus Szirén Brigád *Tér-Idő zárvány* című performansza

Négy fekete zsákba bújó ember fekete tuskókon ül a parázsból kialakított kör körül. Blicc-villanásokat sikolyok követnek miközben a négy alak letépi magáról a feketeséget – performance. Hogy mit jelenthet? Spekuláció: fekete lyukak, talán a göncöl szekere, létre vajúdás, villámfények hangkíséréte, négy égtáj, átváltozás a parázsvilágban, a szabadulás fájdalma...

Az Ökumenikus Szirén Brigád *Tér-Idő zárvány* című performansza ilyen és hasonló asszociációkat indított el a nézőkben. A gondolatok elindultak, s hogy révbe is jussanak, Lőrincz Gyula ötletgazda segített: „Fekete lyukak voltunk, ahol megszűnik a tér és idő. Saját fekete lyukunkból másztunk ki.” A néhány perc hangulatát őrzik a fák, kutyák, kövek és az emberek.

Matrac

Egy, a legelő síkját megbontó, téglalap alakú, gyeptéglákkal borított műalkotást hozott létre Horváth Zoltán, *Matrac* névvel: az alkotás nemcsak a tábor idei témájához – a térhez – kapcsolódik, de a filozófia műhely által feldolgozott, sima és barázdált térről szóló Deleuze-szövegre is jól rímel.

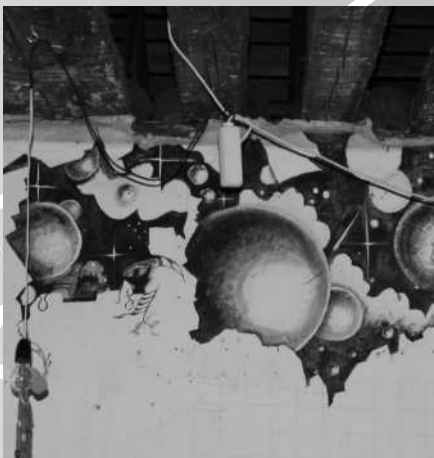
Horváth – saját elmondása szerint – a térrel játszik, a természetes környezetben az emberi beavatkozás mértékének a kifejezésével: egy geometriai formával megbontja a mező síkját, azonban a gesztus nem túl agresszív, pusztán jelzésértékű. A 60-as és 70-es évek land art-mozgalmára jellemzően az alkotó nem tesz hozzá kívülről hozott elemeket az alkotáshoz, csak épp megváltoztatja kevéssé azt, ami adott.

Az alkotás címe ugyanakkor a kortárs művészethez csatlakoztatja – a *Matrac* kicsit képtelen, abszurd, így nem áll fenn annak veszélye, hogy az asszociációs lehetőségek túl kötöttek, túl stabilak legyenek.

Sipos Zoltán

Matrac

Univerzum

Zeneműhely

Atelier de muzică
Music Workshop

Miquèu Montanaro
(Provence, Franciaország)

Nincs olyan ország a földkerekségen, ahol ne ismernék őt a zenei berkekben, ő az etnikai ihletésű szabadzenélés európai vándora. A franciaországi zenész és zeneszerző okcitán gyökerekkel, ám világpolgárként alkotja különféle népek zenéjéből, illetve saját lelkéből fakadó zenéjét. Keze alatt életre kel a furulya, a dob, a zongora, a harmonika és egyéb hangszerek is. A *Vents d'est - Keleti szél* című európai zenei színpadi mű atyja és az azt előadó társulat vezetője, nemzetközi produkciójukkal felléptek Európa számos országában. Számos CD-je jelent meg. 2001 óta a La Compagnie Montanaro nevű saját vezetésű zenekarával lép fel világszerte, de nevét több francia színház is nagy tisztelettel emlegeti.

További részletek: <http://www.compagnie-montanaro.com/>

23

A műhely meghirdetése

A zeneműhelyben együttzenélésre hívunk minden kísérletezésre fogékony zenészt, a műhelyben résztvevők együtt muzsikálnak a tájjal, a patakkal, a fákkal, mindennel, ami a helyszínen található. Munkájukat az erdő inspirálja. Muzsikájukból egy válogatást a közös munka végén CD-re rögzítenek. A műhelyben improvizáció, népzene és kortárs zene ötvözetével kísérleteznek, hangszeres és énekelt anyaggal. Ezen kívül nagy jelentősége lesz egymás játéka meghallgatásának és a közös lélegzésnek.

Figyelem! A katalógus hátsó borítóján található CD-melléklet a zeneműhely munkája. A táborban maga készítette felvételek utómunkáit Miquèu Montanaro végezte el Franciaországban.

Variációk improvizációra

Minimum zeneműhely. Maximum meghallgató

Ahogy az úton felfelé tartasz, bal oldalon eldugott rést fedezhetsz fel a fák között. Nem tisztás az, a fák meghátráltak kissé, annyira csak, hogy kényelmesen elférjenek azok, akik megszólaltatják a fát, a fémet, a bőrt, akik a szőr sikolyát tartják a kezükben.

Stúdiójuk hangszigetelése moha, madarak és patakok szegődtek melléjük, és a levegő sűrű volt körülöttük, vibrált, ahogy énekelve lefelé jöttek az úton.

Majdnem minden a patak mellett született, az improvizációból kiemelt témák átirataként.

Érdekesen kezdődött, mert először csak egy ember volt a műhelyben, és úgy kezdtünk dolgozni, mint ha sokan lennének. Nagy bizalom volt kettőnk között, azután jöttek a többiek, és kialakult egy csoport, amelyben mindenki bízott a másokban, akkor is, ha esetleg nem mindig értették, hogy ebből mi lesz, csinálták és észrevették, hogy valóban lett belőle valami.

A zene az a művészet, amely a legközelebb van a lélekhez, nem kell érteni, egyszerűen hozzád ér, világhatalom. Állandóan felbolygat valamit.

Egy tükör vagyok, torz, mert azt mutatom az embereknek, ami a jó bennük, mert én nem akarom látni a rosszat, a velem való zenei kapcsolódásban azt látják, ami jó, azzal foglalkozunk, ami jó, és ezt próbáljuk tökéletesíteni. Vannak hibák, erről is kell beszélni, de nem annyira fontos. Ha képes vagy háromszor lejátszani újra a hibát, amit ejtettél, akkor már zenész vagy. Azt akartam, hogy az emberek szabaduljanak fel, játsszanak, hibákkal, amelyeket majd ki lehet javítani. Az improvizációhoz kell egy nagy adag önbizalom, de a másokban való bizalom is, hogy tudok és merek támaszkodni rá. Amikor improvizálok, nem azt hallgatom, hogy én mit zenélek, arra figyelek, hogy a mellettem levő mit játszik, mert ő tartja a vonalat, és aztán hallgatom azt is, hogyan szól az egész.

A zenészek sokat dolgoztak együtt a mozgásműhellyel. Egy okszitán és egy japán, nagyon hasonlóak. A két csapat együtt már tömegnek számított, elegen voltak ahhoz, hogy erősek legyenek, bátrak, hogy megmutassák azt, amit a szépről gondolnak, mozdulatban és harmóniában.

Ez az ember ragyog. Mindenből zenét csinál. Soha nem voltam szólista, világéletemben kórusban énekeltem. Ha hisznek benned, te is elhiszed, hogy képes vagy rá. Egyszer csak észbe kapsz, hogy hoppá, ez már zene. Úgy vezet, hogy észre sem veszed, hogy vezetve vagy. Szomorú énekeket énekeltünk, de jókedvünk lett tőle. A szomorúság hozzánk tartozik, a mélység, a fájdalom. E nélkül nem is tudsz boldog lenni igazán.

Megtanultam, hogyan lehet hangot kicsalni az emberből.

Mindent ki kell adni magadból. A fontos általában a dolgok mellett van, és csak később derül ki, hogy mi is volt a fontos.

Mindig kötött zenét játszottam és az improvizáció új kapukat nyitott bennem és a zenében is számomra. Körbeálltunk, hogy érezzük egymás hangját. Sokkal könnyedebben merek játszani a hegedűn, más képp nyúlok a hangszerhez, szabad az út bármely felé. Improvizatív bátorság.

Az improvizáció: szabadság. Megpróbáltak szabadnak lenni és ezt gyakorolni. De a szabadság nincs ingyen, fizetni kell érte. Kinyílik egy ajtó és még egy és még egy, a zenében és a személyiségben egyaránt, ez a kitárulkozó szomorú optimizmus.

Azért jöttem, hogy együtt zenéljek, és jó emberekkel kerültem össze, ritka az alkalom, amelyik ekkora spontaneitásnak ad teret. Az improvizáció az igazi élmény, nem tudod, hogy mi lesz a következő

hang, figyelünk egymásra. Közös improvizálni, vadászom ezeket a lehetőségeket. Itt a tér és az idő erre lehetőséget adott.

Fölfelé a földúton énekeltek, ki, amit akart. Megszerették egymást.

Óriási felszabadulás volt nem kottából játszani, kifejezni azt, amit érek, fuvolán vagy dorombon, mert az improvizáció a lélek játéka.

Varázsfurulya: mindenki követte Montanarót.

– Igen, de előtte azt mondta, ebéd!

Nagyon nagy szabadságot adott a zenében, bármit használhattunk, bármilyen hangot kiadhattunk, és az zenévé vált.

Zajzene.

Leküzdöttem a félelmemet, nem érdekel, hogy hibázom a gitáron, hogy hogyan hangzik, hogy ki hallja, bennem elkezdődött valami, rájöttem, hogy rettenetes nagy szabadságom van. Nem kellett megghamisítanom egyetlen érzést sem.

Van, aki a titkot akarja tudni. A titok, hogy nincsen titok. Ember van, furulyával. Sok furulyával.

Erdő van.

Patak.

Moha van, puha, zöld.

Több ember van, úgy hívják őket, zeneműhely 2008.

Fekete Réka a zeneműhely résztvevőivel beszélgetett.

•

A zeneműhely résztvevői:

Mitruly Enikő – *ének*. Sepsiszentgyörgyön, a Református Kollégiumban zenetanár.

Pál Attila – *hegedű*. Zenepedagógia szakon tanult a Kolozsvári Zeneakadémián.

Váncsa Levente – *nagybőgő*. A vegyészmérnököt meguntta és átiratkozott zenére, klasszikus gitár szakon Kolozsváron tanul, de a tábor első napján letört a körme, ezért inkább bőgőzött.

Bodoki-Halmen Kata – *fuvola, ének és doromb*. Zilahon idén érettségizik, a zeneiskolában tanult fuvolát, zongorát és zeneelméletet.

Sipos Krisztina – *gitár*. Dramaturgia szakos diák Kolozsváron a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színház és Televízió karán.

A műhely további résztvevői: Szemán Gergely Tibor (*csörgő, dob*), Hoffmann Miklós Ágoston (*ritmus hangszerek, ének*), Vásárhelyi Attila (*ének*), Baczó Enikő (*ének*), Páll András (*gitár*), Ishi Junya (*ének*), Kim Katalin (*ének*).

És persze Montanaro, aki a fenti listát azzal egészítette ki, hogy „végül is mindenki szerepel a zene műhely felvételein, aki ott volt a táborban a hivatalos zenészekén kívül, mert rengeteg háttérhangot felvettünk, hallani lehet őket”.

Táncműhely

Atelier de dans
Dance Workshop

Ishii Junya
(Tokió, Japán)

1983-ban született Tokióban, táncos és színművész. A Rikkyo egyetemen színművészetet és rendezést tanult. 2002-ben a Tokyo-Shidoromodoro társulatnál kezdett el dolgozni színészként. 2003–2006 között Masuda Keisuke-val hozott létre néhány kiváló alkotást, akivel Kouya no Misshitsu néven 2006-ban önálló társulatot indított. Szerepel a „A Bao A Qu” című Kato Naoki rendezte filmben. 2006-ban szülővárosában a Forest Project-ben táncolt. 2007-ben Budapesten belépett a Shu Workshop társulatba, folyamatosan fellép Buday Enikővel, és más magyar művészekkel. Több fesztiválon és rendezvényen vett részt. Az Uramichi japán rockzene együttes menedzsere és táncosa.

A műhely meghirdetése:

Fák, talaj, növények, rovarok, állatok és patakvíz léteznek együtt az erdőben. Nem tartoznak senkihez, nemzet, vallás vagy filozófia nem ura, vezetője ennek a világnak. Ennek ellenére saját rendszere kitűnően működik. Kezdetben az ember is ehhez a rendszerhez tartozott. Az ember félt a természettől, de tisztelte is azt. Adtak is, és vettek is, merítettek ebből a világból. A táncos a térnek táncolt és tér táncolt neki.

Csak test légy, és általa gondolkodj – ez lesz a műhelyünk célja. Ebben a műhelyben a testedet a tér fogja tanítani. Kérdések merülnek fel majd benned. Ezek a kérdések lesznek a kincsed. Nem lesz más tanító ebben a műhelyben. A válaszkeresésben saját tested, érzéseid, érzelmeid szegődnek társaidul. Párok és csoportok dolgoznak majd együtt, így megoszthatod majd másokkal is a kincseket, amit magadban találtál. Ez a műhely nemcsak a Táncosnak vagy a Színésznek szól, hanem mindenkinek, aki megszeretné tapasztalni saját testét – az erdőben. Még néhány szó: Vezetés, vakon járás, utánzás, légzés...

Mozdulni érkeztem

Beszélgetés Ishii Junyával

Van egy fiú. Junyának hívják, Japánból érkezett a Kászonokba. Egész lényét átítatja valami különös figyelem, amely csillogva ül ki bőrére, hajára, szemérmesen villan elő tekintetéből, megfeszül izmaiban, kicsapódik homlokán és feloldódik mozdulataiban. Nem meggyőzni akar, ívet ír le, energiát formáz, a földet tiszteli, amelyet talpával érint, amelyre lefekszik, amellyel beszélget. A föld történeteit meséli táncában.

Beszélgetünk. A nappal szemben foglal helyet.

Nem úgy jöttem ide, mint színész vagy táncos. Nem tanítani jöttem. Mozdulni érkeztem. Az első napon a csoportommal bejártuk a környéket. Ismerkedtünk a fákkal, a patakkal, a tisztással. Meg kellett hallgatnom, mit mond nekem ez a hely, milyen ritmusra lélegzik. Meg kellett érintenem, hogy elfogadjon, befogadjon magába. Nem én akarom meghatározni a helyet, ahol éppen vagyok. Hagyom, hogy a hely mondja meg, hogyan kell mozdulnom. Szeretek utazni. Szeretem megérinteni az ismeretlen vidéket, olyan ez, mint egy simogatás, intim viszony a tájjal. Amikor táncolok, ezt az ívet rajzolom. Nem vagyok több, egy ember, aki a földet meséli. A szívem a mesterem. A japán népi tánc hagyományaiból megtanultam, hogyan érintse a talpam a talajt. Az a puhaság és biztonság amit az elázott rizsföldeken él meg az ember megtanít teljes talppal érzékelni az alattunk elterülő földet. Fontosak az érintések a táncban, a mód, ahogy megérinted a körülötted levő teret. Elfogadod a gravitációt.

Nem tudtam, milyen emberekkel fogok majd dolgozni a műhelyben. Annyit tudtam, hogy a természetbe jövök, távol minden lakott helytől. Úgy gondoltam, a legjobb, amit tehetek, ha nem tervezek előre, nem egy kész programmal érkeztem, mint egy rendező vagy tanár. Hagytam, hogy a benyomásaim, első élményeim vezessenek, az emberek, akikkel dolgoztam. Rengeteg ötletem volt, de nem táncórákat szerettem volna tartani. Arra ott a város. Befizetsz egy tanfolyamra és megtanulod azt, ami érdekel. Engem az önállóság sokkal jobban érdekel, az, ami csak itt és most alakul ki. Az itteni gondolatok, érzések megmozdítása volt a célom. Egy olyan bizalmi állapot megteremtése, amely lehetővé teszi a feltétel nélküli mozgásszabadságot, a szavak nélküli kommunikációt. Nem állhatsz mások elképzeléseinek az útjába. Ez már erőszak. Én nem hiszek az erőszakos munkában, azért vagyok itt, hogy segítsék befejezni az elkezdett mozdulatokat. Arra kértem a műhely résztvevőit, ne beszéljenek arról, mit szeretnének mozgásba önteni, először van a mozdulat és utána a beszéd. Ha valaki a kígyó mozgását utánozza, előfordulhat, hogy a külső szemlélő először nem érti meg, hogy az kígyó. Ha az illető a képzeletében valóban a kígyó, ez a mozdulataiban is kifejezésre fog jutni. Volt, aki átélte, hogy ő most kő vagy krokodil, és ezt próbálta érzékeltetni mozgásában és viselkedésében. A képzelet vetülete a testben, ez a mozdulat. Az én feladatomat a különböző mozdulatok harmonizálásában látom. Összehangolni a meglévő témákat. Ezt próbáltam végigvinni a műhelymunka során. Sikerült észrevenni, rátalálni a természetben olyan dolgokra, amelyek által közölhattunk valamit, amelyek megszólítottak minket. Egy bokor, a patak, a mező, szerves részei lettek a munkánknak.

Magam is csak tanítvány vagyok. Figyelek, próbálom megértetni magam és megérteni a felém küldött jeleket. Nagy élmény volt a Montanaróval közös performanszunk, amikor ő zenélt, én pedig táncoltam. Tökéletesen értettük egymást, utána pedig hosszan beszélgettünk, most már szavakkal. Szerettem volna vele először tánc és zene által értekezni, és csak utána nyúlni a szavakhoz. Sokszor elképzelem, hogy nincsen szám. Ki szeretném fejezni magam, de nincs szám. Testem van. Fülem. A beszédnél sokkal érzékenyebb kifejezési formákkal dolgozom. Folytonos átváltozás, metamorfózis. Ezt táncolom.

Kérdezett és lejegyezte: Hegyi Réka és Fekete Réka

Pahomansz

Japánról elképzeléseim vannak. Képek, hegyek, vizek, a sárga árnyalatai. Repülőgépek zúgása, fejeken megkötött kendők, rések csupán, hasadékok, hosszúkás nyílások, amelyek sávokban engedik be a fényt. Japán megmozdult tegnap. Előttem, bennem. Egy japán test, egy grimaszba feszült arc, maszk a tekintet előtt, lábujjak tánca, izmok rezdülése. A deszkapadló megadóan hullámzott, mintha a fa éledt volna föl a halott deszkákban, az erdő energiái áramlottak a felette feszülő testbe, egy testbe, akit Junyának nevezünk, akinek mozdulatai idegenek, összekeverik a csupasz égők fényét és a port, jeleket ívelnek a térbe, amely megtelik vízcseppekkel: pára, az este hűvöse, testének nedvei, egy pohár víz, amely szétfolyik a padlón, és amelyre lecsap a magasból, jelekké kényszerítve az útját kereső vizet. A japán fiú mozdulatai kérdések, csontjaiból áramlanak, átszűrődnek izmain, bejárják az erek útvesztőjét, kicsapódnak a bőrön, átsütnek szemhéján, feketére festik haját, és nekiszegeződnek a nézőnek, megszúrják, harapják és halott gondolatok élednek, utakat láttam, elváltak, egymásba torkoltak, eltűntek Junya lába alatt, majd előtűntek megint, kiszélesedtek és összeszűkültek, láttam a tájat, amelyen átvezetnek, a megválaszolatlan kérdések sáros szavai némán, jelzésként rajzoltattak mozdulataiban.

Megkérdeztem az egyik legifjabban gondolkodó embert, mit gondolt az előadásról. A bácsi öregén beszélt – volt a válasz. A bácsi valóban öregén beszélt, bölcsen mozdult, figyelmesen, tapasztalt figyelőként dobant a ritmusra, amelyet Montanaro lehelt, ketten feszes szálakat hangoltak, az öröm és elmúlás húrjait, hang és mozdulat egyről beszélt, csak más tájakról érkeztek meg, az élet kizárólagos szeretete és a halál biztos tudata felől. A dob selymesen követte a test rezzenéseit, vitatkoztak, meg egyeztek, elfáradtak, egymásra leheltek. A harmonika már keményebben parancsolta a feltámadást, az örök megújulást, és a test megadta magát. Megölelte a harmonikást.

(pahomansz: az angol performance japán kiejtése)

Fekete Réka

Patakban táncolók

A mozgásszínház workshop bemutatója

Érdekes, hogy a Minimum Partyn minden műhely más-más megnevezéssel rögzül a táborozók tudatában. A kézművesek műhelyben tevékenykednek, de a filozófusok például már körben vesznek részt, a mozgásszínházi produkciót pedig egy workshop végeredményének tekintjük. Az igazat megvallva ez is műhelymunkát jelent, de valahogy mégis arra gondolunk, hogy másmilyen együttgondolkodást feltételez, például egy technika alapos elsajátítását a tapasztaltabb kolléga irányításával. A hagyományos értelemben vett műhelyben talán a közös alkotáson, a tapasztalatcserén van a hangsúly. Legalábbis értelmezésem szerint.

Csak azért tartottam fontosnak a fenti értelmezéseket, mert Junya idei műhelyét a szemem sarkából a tábor egész ideje alatt figyeltem. Tornásztak, nyújtógyakorlatokat végeztek, egymás testének súlyával és a mozdulatok könnyedségével kísérleteztek. Gondolom... Éppen ezért egy olyan bemutatkozásra számítottam, amelyben sűrítve viszontláthatom azokat a mozdulatokat, amit mindenki szeme láttára végeztek. De nem ez történt. Sőt, semmit sem láttam viszont abból, amire számítottam. Ez nem jó vagy rossz, csak meglepő. Mert a táncszínházi (mozgásszínházi?) műhely tulajdonképpen egy happening-gel mutatkozott be.

A workshop résztvevői ugyanis a patakban mutatták be legújabb mozgásművészeti ismereteiket. Áhítatos tanítványok módjára követték a fiatal Junya mestert a síkos köveken. Fel vagy alá kúsztak, gurultak a patak medrében, mások mozdulatlan tuskók módjára heverték percekig a jéghideg vízben. Kevesen voltak, akik csak bokáig mártóztak meg... Őket a nézők miatt alig lehetett beazonosítani, ugyanis a patakparton nem volt kijelölve sem a játéktér, sem a nézőtér. Egyedül a zeneműhelynek volt zenekari árka, ők szolgáltatták a népdalfeldolgozást mint zenei aláfestést.

A performansz a tiszásfői hídon folytatódott. Vízzel töltött levesestányérokat és nyári almát kínáltak azoknak, akik leghamarabb követték a csuromvizes szereplőket. Újabb, ezúttal pörgőbb, vidámabb nőta kíséretében az úton lefele haladva táncos léptekkel elkalauzoltak egy kis ösvényig, amely az erdőn keresztül egy tisztás széli mogyorófához vezet. Mire odaértem, a teljes két műhely az ágakon lógott, dalolt, susogott, rázta a lombot, majd a bokorszerűen szerteágazó fa körül lejtettek kötetlen táncot. A közönséget is bevonták ebbe a körtáncba, majd megiramodtak, keresztül a derékig érő fűvel benőtt tisztáson... A zenészek (velük a lustábbak és azok, akik a kullancsoktól irtóztak) maradtak őrséget állni. Újabb sprinttel visszatértek a mogyorófához, és ezzel véget is ért volna a bemutató, ám a táborközpontig visszafele sétálva, a muzsikások ismét adták a talpalávalót, és újabb vidám processzió kísérte a két műhely közös visszavonulását. A ráadás sem maradt el, az út porában még egy ideig kitarotán muzsikáltak és táncoltak...

Hegy Réka

Fotóműhely

Atelier de foto
Photo Workshop

Mosberger Róbert
(Mór, Magyarország)

Művészeti Szakközépiskolát Székesfehérváron végzett, jelenleg a móri Képző- és Iparművészeti Szabadiskola egyik oktatója. Van egy általa készített utaztatható camera obscura sátra, mellyel különféle rendezvényeken mutatja be a lyukkamerával való fotózás lehetőségeit.

A műhely meghirdetése:

A digitális fotózás korában már-már feledett képvilágot elevenítenek fel a résztvevők, akik saját készítésű, egyszerű fényképező eszközzel fedezik fel újra a fényképezés művészetét. A műhely keretében nézőkamerákat, különböző lyukkamerákat készítenek, továbbá elsajátítják a fotogramm, illetve a cianotípiá már-már elfeledett technikáit.

Felállítják Mosberger Róbert utazó laboratóriumát is, azt a sátor-laboratóriumot, amely sok fesztiválon szerepelt már nagy sikerrel. A camera obscura laboratórium egy izgalmas megfigyelő-, szemléltető eszköz, de akár óriási fényképezőgép és fotólabor is lehet.

Az elkent idő nyomában

Beszélgetés Mosberger Róberttel

Camera obscura: a fotózás hőskorát idézi, a képek a soha meg nem élt ismeretlent hozzák megidézhető közelségbe. Az eredmény valahova a fotó és egy festmény közé illeszthető, jól megkomponált témák, a hosszú, egy-két perces expozícióba belemerevedik az idő.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, tisztítsák meg objektívjukat. Az objektív lyukon nézzenek szubjektívan.

Végy bármilyen zárt vagy lezárható dobozt, fess be feketére, fúrj rá egy lyukat, tégy bele fényérzékeny anyagot, találj egy témát, és exponálj.

Sötét teret hozunk létre szubjektív lyukkal. Ha már megvan az elsötétített tér, azt valahogy meg kell világítani. Azért szakítod ki ezt a fekete darabot a térből, hogy utána kedvedre befolyásolhasd. Ezeket a tereket fogjuk azután elhelyezni egy másik, most már sík térben.

Ez egy nagyon szabad technika, könnyed, sok lehetőség van benne, tulajdonképpen nincsenek kerek. Elképzelsz egy képet, megkomponálsz azt, amit fényképezni akarsz, gyakran előfordul, hogy nem az jelenik meg a képen, amit elképzeltél. Akkor még finomítasz rajta, de éppen ebben rejlik a szépség, hogy nem objektíven keresztül látod azt, ami majd megjelenik a negatívon. A dobozzal próbálsz felmérni a befogható teret. Ami nagyon fontos ebben a technikában, az maga a folyamat. Elkészíteni a fekete dobozt, kialakítani egy teret, amit bezárunk a dobozba, jó negatív képet fényképezni, és szabadon kezelni a fotópapírt, megtalálni a formát, amelybe újra bezárjuk a képet. Ecsettel visszük fel a papírra

a festéket, ami még érdekesebbé teszi ezt a folyamatot, játékeret ad és elég nagy szabadságot biztosít, ami a végeredményen meg is látszik.

Különböző fekete dobozaim vannak, szeretem a könyvből kialakított kamerámat, van egy zsírosbödön, legjobban az ovális Unicumos bádogdobozomat szeretem, létezik gyufásdobozból készített kamera, és készült a táborban bonyolultabb doboz is, amelybe több negatív helyezhető, így nagyobb teret képes befogni, három lyuk van rajta egy helyett. Ennek köszönhetően volt olyan negatív, amelyen a fényképezett alak kétszer jelent meg.

Az emberek szívesen ülnek a lyukkamera elé, elmagyarázza az ember, hogyan működik és valahogy elhiszik, hogy ez egy fényképezőgép, visszaad valamit, a fényképezésre való felkészülést, egy tudatos fényképet készítünk.

Leginkább portrékat készítek ezzel a technikával, Montanaróról készült egy kép a táborban, a műhelyben résztvevők nagy érdeklődéssel készítették saját képeiket, voltunk a faluban, helyieket fényképeztünk, nagyon érdekes fotók születtek. Voltunk csónakban a Szent-Anna tónál, a csónakra szereltük a kamerát és a másik csónakkal egyszerre ringva készült a kép és szinte egyáltalán nem mozgott be. Előfordul, hogy én is beállok a képekbe, mintegy aláírásként, néha mindkét oldalon megjelenek. Készültek fotógrammok is, fényképcsendéletek. Volt egy feladat, hogy készítsenek olyan képet a műhely résztvevői, amelyen azt a teret ábrázolják, ahol jól érzik magukat, majd kísértálnak ebből a térből, ettől egy elmosódott, árnyszerű alak körvonalai maradnak a fényképen.

Minden térben az erőt próbálom rögzíteni. Perceken keresztül áramlik az apró lyukon a fekete dobozba ez az erő, bejárja, kitölti az űrt. Ha éjszaka felnézek az égre, arra gondolok, hogy a csillagok apró lyukkamerák, és a mi világunk valójában a többi lehetséges világ leképezése.

Kérdezett és lejegyzett: Fekete Réka

Nem úgy kell nézni

Fotó műhely-bemutató

Bár e sorok írása közben még nem ért véget a tábor, máris megkockáztatható, hogy a fotó műhely munkáiból készült kiállítás volt az idei Minimum Party egyik leghangulatosabb eseménye: a camera obscurával készült képeket a műhelyhez közeli erdőben lógatták ki a fákra, így a látogatók mintha száradás közben, tehát kvázi a munkafolyamat egy állomásán tekinthették meg a kékes színű, néha kicsit elmosódott, kicsit kiégett képeket.

Gyorsan rá kell jönni, hogy ezeket a fényképeket (ha ez nem fénykép, akkor mi más lenne az) nem úgy kell nézni, és értelmezni, ahogy manapság egy digitális géppel készült fotót megítél, ízelget az ember: a kezdetleges és némileg kiszámíthatatlan technika miatt egyáltalán a téma, a központi alak sem mindig egyértelmű. A megálló idő miatt érdekes mindez (vagy ahogy a kollégám fogalmazott: belemerevedik az idő), no meg a technika bámulatos egyszerűsége miatt.

Mert a kiállítási térben nem csak a fényképek, hanem a fényképezőgépek, a legtöbbször helyben készült camera obscurák is megtekinthetőek voltak: a legegyszerűbb, mondhatni hevenyészett kategóriát a tejporos- és egyéb bádogdobozok képezték, de az alkotók fantáziája nem állt meg itt: teáskancsó, könyv, korabeli dobozok, sőt, mintegy a miniatürizálás paródiájaként gyufásdobozból is készült fényképezőgép.

A látványt Montanaro és a zeneműhely tagjai egészítették ki. A zenészek a kiállítási tér különböző pontjain zenéltek, ettől az erdő élni kezdett: nem volt sarok, ahonnan ne áradtak volna hangok, ahol ne lett volna valami látványosság. A tizenvalahány perces körséta után Montanaro, a tábor legfiatalabb öregje – mint a mesebeli varázsfuvolás – lassan kivezette a táborlakókat a fák közül.

Sipos Zoltán

Filmesműhely

Atelier de film
Film Workshop

Szabó Károly
(Székelyudvarhely, Románia)

Székelyudvarhelyen született 1969-ben. 1993-ban Budapestre került, ahol videózást tanult Buglya Sándor és Péterfy András irányításával. 1995-ben felvették a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, ahol rendezést tanult a Xantus János – Rák József osztályban. A *Domokos* című rövidfilmmel diplomázott 1999-ben. Jelenleg a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár igazgatója. Többek közt a *Székely Apostol* (Nyirő József portré, 1997), a *Csalókafilm* (2002), *A remény hal meg utoljára* (2003) és az *LCD varázs* (2003) alkotója. Egy (nem teljes) filmográfia megtalálható a http://www.port.hu/pls/pe/person.person?i_pers_id=13501&i_direction=2&i_city_id=3372&i_county_id=-1 webhelyen.

A műhely meghirdetése:

Filmtér-idény 13

Az einsteini relativitáselmélettől a különböző tér-idő elméleteken keresztül eljutunk a filmbeli tér-idő egységhez, amelyet a montázs segítségével tudunk megteremteni. Jelen esetben a negyedik dimenziót egy avantgárd drámán keresztül szeretnénk feldolgozni, nevezetesen Alfred Jarry: *Űbű Király* című „szahar”-vígjátéka felhasználásával. Az abszurd logika, a jelképes díszlet, az akasztófahumor, a realista igényekről való lemondás igazán alkalmassá teszi a kászoni helyszínen való munkára. Erre a közös munkára várok minél több alkotót, rendezőt, operátort, vágót, színészt, díszlet és jelmezkészítőt és mindenféle kapcsolódó faladatra.

A csend a legfontosabb

Interjú Szabó Károllyal

Szalmakalappal a fején, szakállasan és komótosan él hat husky gazdjaként. Audiovizuális ember. Ő vezeti a filmműhelyt, és Szabó Károlynak hívják.

Hogyan lettél audiovizuális ember?

Szabó Károly: – Az elején azt hittem magamról, hogy vizuális ember vagyok, valamikor 14 éves koromban. Akkoriban sokat fényképeztem. Nem olyan sokat, mint a mai fiatalok, mert nekünk nem voltak digitális gépeink, és mosdótálakban hívtuk elő a negatívokat. Számomra ez a világ nem volt ismeretlen, viszont volt egy fontos dolog, ami ugye már akkor megnyilatkozott: az, hogy valamilyenképpen megmutatni valamit... Ilyen szinten indult. Látok valamit, s az átmegy az én szubjektív szűrőmön, aztán egyszer csak kitárom a világnak.

Miket láttál meg, amit megmutatásra érdemesnek találtál?

– Én a mai napig úgy szoktam mondani, hogy szociálérzékeny vagyok, igazából azok a dolgok foglalkoztattak akkor is és most is, hogy az emberek hogyan élnek meg helyzeteket. Társadalmi helyzet egy csomó egyéni helyzetből lesz. Egymás nélkül nincsenek meg. Utána kiderült, hogy ez nem is csak vizuális. Mindennek ami körülöttünk van, annak színe van, hangja, szaga, úgyhogy elkezdtek ezek is foglalkoztatni, s huszonnégy éves koromban elkezdtem videózni. Elmentem a televízióba dolgozni. Igazából azt hittem, hogy a két világ nagyjából hasonló, aztán kiderült, hogy nem hasonló, merthogy csak képekben láttatni valamit és csak állóképekkel láttatni valamit az nem egyenlő azzal, hogy folyamatosan ábrázolni. Itt váltottam át audiovizuálisra.

A tévénél milyen filmeket készítettél?

– Dokumentumfilmet, én kimondottan dokumentaristának tartom magam. Soha nem is kacérkodtam a fikció műfajával, illetve éppen most kacérkodom, úgy hogy a fikció része egy dokumentumnak. Ebben a táborban a keret fikciós: Alfred Jarry *Übü királya*, és hát minden ami ebben történik az viszont dokumentum, mert minden ami megtörténik, annak meg kell jelennie. Nem az történik, hogy odaadja valaki a megírt szöveget, hanem az, hogy mindenki éli a saját életét, és Übü-történet ráépül erre a valóságra. A képek és a hangok a valóságból építkeznek. Legalábbis a valóságnak egy-egy szeletét mutatják meg. Nyilván sűrítmény ez is, merthogy mindent nem lehet lefilmezni. Ahhoz az kellene, hogy a tábor különböző pontjaira, mondjuk minden műhely felé tenni egy állandóan működő webkamerát, és az felvenné azt, ami ott történik. Persze ezt képtelenség lenne végignézni.

Hányan vagytok?

– Nem tudom pontosan, hogy hányan vagyunk. Az igazság az, hogy nincs olyan szigorúság, mint például a zeneműhelyben. Teljes lazaság van, ami azt jelenti, hogy első napokban, amikor összeálltunk, akkor azt mondtam, hogy nem akarok ennek a filmnek rendezője lenni. Én az ötletet megelmondtam, s erre építsenek, legyenek saját filmjüknek mindenben a készítői. Kiderült, hogy ez így nem működik, mert a gyerekek bátortalanok, szóval nem mernek egy ekkora feladatot kezükbe venni, s akkor így az van, hogy minden nap kiosztom nekik, hogy mi az aminek ma el kell készülnie, mert a filmnek haladnia kell, szombat este vagy vasárnap bemutatható állapotba kerüljön. Ez vagy összejön vagy nem. Vagy sikerül elvégezni a nap végére, amit elterveztünk vagy nem.

Itt van egy csomó ember, rakás műhely, ezek dolgoznak, produktumokat hoznak létre s ezeket kellene dokumentálni. Mindezeknek benne kell lenniük a filmben. Van amit sikerül felvenni, van, amiről lemaradunk.

A tér-idő témához hogyan kapcsolódik?

– Nagyon egyszerűen kapcsolódik. Itt vagyunk egy kiszakított térszeletben és egy kiszakított időkeretben. Most mi ezt még megtoldjuk azzal, hogy kiszakítunk térsíkokat, térszeleteket, időszeleteket, mert hát az ami történik az a pillanatra érvényes, utána elszáll, odatesz, de ha felvesszük, akkor megmarad,

és amikor lejátsszuk, azt a kiszakított tér-időszeletet hozzuk vissza.

S meg is vágjátok?

– A vágás csak egy logikai művelet, melyben a valóságból csinálunk egy másik valóságot, ami akkor kel életre, amikor levetítjük. Mint ahogy a tájkép sem azért tájkép, mert éppen a tájból szakítunk ki egy darabot, hanem azért mert egy döntés szűrőjén jut át. Nem mindegy, hogy miért pont ezt a szeletet szakítjuk. Ezek a képcsínálások mindig nagy felelősséggel járnak, hogy az amit rögzítünk, miért pont az, s nem valami más, ami éppen ugyanott és ugyanakkor zajlik. Egy időben a világban nagyon sok minden zajlik. De csak egy valamit veszünk fel: azt, amit mi fontosnak tartunk.

Hány éve tartod fontosnak, hogy jelen légy ebben a táborban?

– Én most már harmadik éve. Tavaly csak látogató voltam.

Melyik jobb?

– Tavalyelőtti műhelyem nagy elégtétel volt számomra, mert aktívak voltunk és sok mindent csináltunk. Nyilván fárasztó volt. A tavaly semmi felelősségem nem volt, tehát még az a kényszer sem jelentkezett, hogy valamilyen produktumot hagyjak magam után. Most itt van a teher a hátamon. A baj csak az, hogy azok a srácok, akikkel most dolgozom, mást csinálnának szívük szerint. Most egy kicsit elkezdett a körmükre égni a gyertya, s elkezdtek pörögni.

A kutyák hogy jönnek a „képbe”?

– A kutyák része az életemnek. Ezért szoktak általában velem lenni. A husky-k a kutyák között számkivetettek, nem az a fajta állatok, akiknek azt mondják, hogy ülj le, feküdj le, vessél hátra szaltót, ők önálló fajta, s ha korlátozzák őket szabadságukban, akkor ezt nehezen viselik. Most azért hoztam kettőt (a 6-ból), mert ketten már egy csapatot alkotnak, elboldogulnak, függetlenek minden mástól. Megosztom a kutyákkal az életemet. Mint ahogy ők is az életüket velem. Azt gondolom, hogy van ebben valami sorsszerűség, hogy mi együtt vagyunk. Pénzemnek és időmnek egy részét rájuk áldozom és semmit sem várok el cserébe tőlük. Ez olyan mint a bélyeggyűjtés.

Melyik az az öt szó amelyik számodra most itt a táborban a legfontosabb?

– *Csend.* Ez az első és legfontosabb. Ebből van a legkevesebb. De én egy ilyen csendes őrült vagyok. Szeretek korán reggel felkelni, mert akkor csend van, nem szeretem az estét, mert akkor zaj van. Aztán kapcsolódik az előzőhöz a *nyugalom*: azért jó itt, mert viszonylag elszigetelt csoportokban létezzük, mindenkinek megvan a helye és szerepe, nem zavarják egymást az emberek, és ez jó. Mindenkinek megvan a dolga, többé kevésbé megpróbálja teljesíteni, s ha nem ezt teszi, akkor sört iszik, ami szín-

tén jó. Aztán jó az, hogy *dolgoznak* a „népek”. Ez azért jó, mert létre hoznak produktumokat, művelik a művészetet – ez így hülyén hangzik –, talán az, ahogyan *hatnak* egymásra az a jó. Hatnak egymásra, meg hatnak az anyagra is. Jó a hely. S jó a *társaság* is. Azon gondolkodtam, hogy jó-e a társaság? De jó. Jó, hogy a régiekből néhányat mindig itt találok, s egyesekkel csak itt találkozom.

Ezeken kívül és az itt-és-mosthoz nem ragaszkodva mit tartasz még fontosnak?

– A békét. Én pacifista vagyok. Én békén hagyok másokat, engem is hagyjanak békén. Ezt az emberek néha nehezen viselik. Aztán még fontos a hivatás is. Egyfelől ott van a hivatás és másrészt a kenyérkereset. A könyvtári munkám kenyérkereset, de van hivatástudatom is. A szerelem is fontos. Én a világon mindenit szeretek – alapból. A szerelem meg egy nagy „bullshit”, de fontos. Ez tudod olyan, hogy ma reggel hallottam egy szőke nő viccet – nekem egyből a szerelem jutott eszembe. A szőke nő megy az úton, lát egy banánhéjat, s azt mondja: már megint el fogok esni. Nálam a szerelem ugyanígy működik. Banánhéj: a fene egye meg, már megint el fogok esni. Nem lesz jó vége, mégis belemegyek.

Őszinte ember vagyok. Engem egyszer nagyanyám, lehettem vagy hat éves, megpofozott. A pofonra nem emlékszem, biztos nem volt nagy, de sem nagyon kicsi, mert az maradt meg – s az örökké megmaradt –, hogy azt mondta a pofon mellé: ha vagy akkora férfi, hogy meg tudod csinálni, amit megcsináltál, akkor legyél akkora férfi, hogy merd vállalni érte a felelősséget. Azóta azt gondolom, hogy az ember valóban, ha kimond, ha megcsinál, ha gondol valamit, akkor vállalja azért a felelősséget. No, és kereső ember is vagyok.

Van egy nagyon fontos dolog, ami nem változott tizennégy éves korom óta, s ez az, hogy folyamatosan azt gondolom, hogy én tanuja vagyok annak a kornak, amelyben élek. És ezt a tanúságot valamilyen képpén rögzíteni kell, hogy majd ha valakit érdekel, az alkalomadtán megnézhesse. 1969 és mondjuk 2030 között Szabó Karcsi ezeknek volt a tanuja és ezeket látta.

Kocsis Tünde

A Nap: király!

XIV. Minimum Party

2009. július 27 - augusztus 9.

www.minimumparty.org

Sajtóvisszhang

A party első sátorverés, helykereső, tábori nomád életet megszokó napjaiban lassan formálódni kezdtek a műhelyek. Szám szerint nyolc és fél. A Franchországból érkezett, de exítán nemzetiségű Miquèu Montanaro vezetésével a zeneműhelyesek már másnap elvonultak szét érteni a természettel. Tűsókák és hangyák közé, patak mellé jártak sípolni, dobolni, addihegedűlni a dallamok szerkesztéséi. Az utolsó napig lehetett hallani muzsikájukat a környező erdők mélyéről. A legaktívabb műhelyvezetőként Montanaro úr „hajította ki” a legtöbbször nyídját az alkotás, gyakorlás mezőre.

Szintén főnőn tartotta sajátos műhelymunkáit a japán Ishii Junya által vezetett kortárs tánc műhely. Hangfenns kereső, előlő, tai-chi és egyéb kreatív, relaxációs test-játékokkal sok táborlakó csatlakozott a keleti-es csoporthoz. Mosberger Róbert téborkép-megafázrózó Camera Obscura sátorlaboratóriuma körül sokat szajtozó üres zsírosbőcönök, teás, sörös és unalmas dobozok, vegyszeres talak gyűlekeztek. Ezekből lettek később „fényképezőgépek”. A Szabó Károly vezette filmesek mindig szem előtt serte-partolték, ahol valami esemény-szerű megnyilvánulás volt sejtethő. Egy alkalommal Montanaro zenészei alkalmi hozából (de annál megragadóbban) egy ebéd alkalmával, kezükben a leveles tényérrel, filmszerű lassúsággal úsztak a táborban tölthelyet keresve. Pár másodperc után már forgott a kamera körülöttük. Az események hipermeditációsága alkalmas volt: a digitális fényképezőgépek, kamerák mindenhol jelen voltak. A fotósok minden eseményre (vagy annak tűnő dologra) állásérték gépüket. A fíradt testtek egytornázhatók: a Filozófia műhely szellemi kortárs tánc volt Deleuze síma és barázdált tereiben, miközben az ébredező testek a szellemi tűzhelyvezető, Pálfalusi Zsolt kőré csoportosultak délióttóként. Szacsva y Pál perli-képzőművész perli-esapata a perli-pontnál (kiszuperfitt ablakként) rendeztezt a reggelik után. Installáció-terveket rajzolgattak, beszélgettek, fírigesdítak. A kézműves műhelyben Csörgő Melinda vezetésével pedig finom női kezek simogatták nagy türellemmel a nemezeket formára, mintába. A latalógus- és újságró-műhelybe a transindexes Sipos Zoltán igyekezett ügyes „klavistúrújú” táborlakókat verbuválni. Embereivel a számítógép-terem monitorjai előtt találkozhattunk alkalmonként. A nyolc és feledik műhely, a táborparancsnoki Élőy naponta gyártotta kíradszatlannal videó-párperceseit és hajította a fenti műhelysereget a moziba, bemutatva a napi szituációs komédiájukat. Bernyíhílos, l'art pour l'art-os, gages jelenetekkel igyekeztek estőnként oldani az alkotók megfíradt idegeit.

Rédley Tamás: Nyári műmáor – avagy minímalista partiták Kásonban

Erdélyi Riport. 2008. augusztus 28.

A műhelyvezetők köré csoportosultak a „tanítványok”, akik már a reggeli után – követve mestertüket – dolgozni kezdtek a tábor valamelyik sarkában, sőt Montanaro csoportja az erdő zezugatt választotta a munka helyszínét. Érdekes volt megfigyelni a „Camera Obscura” sítart, ahol a fotós munka folyt, de nem akárhogyan, hanem úgy, ahogy a kezdetekkor művelték. Sok érdekfűző kulikantott be a műhelymunkába, sőt olyan is volt, aki egyszerű sörös dobozból készített magának kamerát. Pálfalusi Zsolt, a Filozófia műhely vezetője ismét elképzeltette a hallgatokat a tűz körüli központban, amely az Areopágusához lett hasonlatos. Délutánokként, a szakmai fórumok alkalmával a táborlakók betekintést nyerhettek különböző kortárs művészetekbe, és a ténnyel kapcsolatos problematikákba. Így hallgathattuk meg Gyenge Zsolt előadását „The events take place - tér a filmben” címmel. Később Bartos-Elekes Zsombor egy „Térképes Időutazásra” hívta meg a tisztelt publikumot.

Fekete Zsolt Lovacska fotóművész képek vetítésével igyekezett bebizonyítani a Fekete -féle sejtést, mely „A fotográfiai tér, a megfagyott idő formája” címet viselte. Őő Gusztáv pedig egy elméleti és vizuális élményeket rejtgető előadással - a „Tér az akcióművészetben” - csigázta a lakók kíváncsiságát.

A munka és az előadások mellett, az egy térbe zárt lakók performance-okat is megtekinthettek, így a kétszente színre lépő ÖSZB-t is, akik a fekete lyuk idő és térméltóságának szimbolikáját felhasználva, a „Tér-idő zárványra” próbálták felhívni a nagyérdemű figyelmét. Az adott teret azonban nemcsak a munka töltötte ki, hanem a táborköz körüli muzsikálás, és a hajnalig tartó bulizás is.

Gödri Alpár: Minimum Party, maximális töltkezés

Impulzus. 2008. augusztus 11. (<http://www.impulzus.ro/index.php?p=news&act=show&cid=2335>)

A tisztáson és a környező erdőkben mindenhol a helyi anyagokból (érték: fa, moha, kő, drót, papír) készült alkotások, illetve azok maradványai; ezek a „fene tudja mi volt”-vázak, fálkról lógó tárgyak, jelek, a patakok medrében található építmények archeológiai rétegekként a tábor múltját képezik – a régi táborlakók körében szájhagyomány formájában élnek tovább ezek az egykori alkotások, egyfajta láthatatlan térképet képezve: „ott van, ahol X évben Y ezt vagy amaszt csinált, nem emlékszel?” – mondják. Amúgy pedig az erdő körös-körül.

Minden külső befolyástól mentesülve átalakul az ember időfelvágása a táborban: mivel órá nincs, akkor kell felkelni, amikor a nap kibukkan a fák mögül (pár perc alatt kényelmeslenül felmelegszik a sátor), a napot a reggeli, ebéd és vacsora, a táborköz illetve a különféle műhelytevékenységek strukturálják.

A Minimum Partyn akkora a művész- illetve műkedvelő-sűrűség, hogy szinte lehetetlen úgy végigélni a tábor, hogy valamilyen műalkotásban ne vegyen részt a a lakó: ha sőt vásárol, akkor bekerülhet mondjuk a rövidfilmbe, amit épp ott forgattak, a tűz körül fűsörögve jó esélye volt arra, hogy a profilja megtetszik valamilyen fotósnak, a poros úton pedig Miquèu Montanaro provençai vándorzenész és kis zenekara népdalokra improvizálva közeledik – tucatsnyian táncolnak körülötte, lehet csatlakozni.

A mezőn a kortárs tánc-műhely vezetője, Ishii Junya végeztet nyújtógyakorlatokat a jelentkezőkkel (és bárki jelentkezhet), vagy például ki-ki otthagyhajta a „névjegyét” a ház falán Szacsva y Pál képzőművész projektje arról szól, hogy színes festékbe mártott nemezlabdákat vehetnek a falhoz a táborlakók, majd szignálhatják, körbesajzolhatják a kerék nyomot. Rajzolni pedig amúgy is lehet, a ház falára bérhova, csak körüljön egy tenyérnyi üres hely.

A tábor végén minden műhely bemutatja az ott született alkotásokat, így az utolsó nap valójában nem más, mint egy nagy és véget nem érő kiállítás-megnyitó: a táborlakók csoportosan körbesétálnak a táborban megtekinteni a különféle képzőművészeti alkotásokat, a falakon mindenféle új tárgyak jelennek meg, előadás, fotók és filmek bemutatása, az erdőben koncert.

Sipos Zoltán: Térdidény. Minimum Party: alkotótábor a világtól távol

Transindex. 2008. augusztus 12. (<http://multikult.transindex.ro/?cikk=7878>)

Izgalmas eseményekben volt gazdag az idei Minimum Party tábor. A Kásonfelfiz közelében megrendezett művészeti alkotótábor műhelytevékenységekben, előadásokban bővelkedett, a természet, az erdő, a fák, az ember összhangja itatta át a művészeti produkciókat. Összegzésképpen elmondhatjuk: a természetben készült alkotások a természet alkotta csodákról, a tér szabadságáról és a jó hangulatról szólnak.

Varga Melinda: Kásoni minimum party-time

Új Magyar Szó. 2008. augusztus 11.

Filozófia műhely

Atelier de philosophie
Philosophy Workshop

Pálfalusi Zsolt
(Budapest, Magyarország)

1989–1995 között elvégezte az ELTE történelem-filozófia szakát, majd ugyanitt esztétika szakon is diplomázott. Az ELTE doktori iskolájában fenomenológiából szakosott. 1997-től megbízott előadó az ELTE Eötvös Kollégiumában, majd az ELTE filozófia szakán. Tagja a Magyar Fenomenológia Társaságnak, illetve a Magyar Filozófiai Társaságnak. 2002-ben doktori fokozatot szerzett. 2002-től a Kierkegaard Kabinet titkára az ELTE BTK Művészetelméleti és Médiakutatási Intézetében, 2003-tól megbízott előadó az ELTE BTK Művészetelméleti és Médiakutatási Intézeténél, majd 2007-től ugyanitt kinevezett egyetemi adjunktus. Több ösztöndíjban részesült, számos publikációja és fordítása jelent meg. Részletek: <http://emc.elte.hu/~hargitai/mmi/esztetikatanar.phtml?cim=palfalusizsolt>.

A műhely meghirdetése:

A filozófiai műhelyben két alapszöveget veszünk elő:

1/ M. Heidegger: *A művészet és a tér*

2/ G. Deleuze: *A sima és a barázdált*

Mindkét szöveg kitűnő alkalom arra, hogy elmélyedjünk a tábor mottójául választott szlogen értelmében. A szeminárium a filozófusok által feszegetett tér problémájába enged betekintést, melyhez nem a makrofizika által ismert tér gondolatát veszi alapul, hanem a művészet által ismert teret, melynek számot kell vetnie a „lélek”, az „egzisztencia”, a „szellem” helyével, illetve azok művészi tériesülésének problémájával.

A szöveg mint mankó

Beszélgetés Pálfalusi Zsolttal

Hogyan, milyen szempontok szerint választottad ki azt a Deleuze-szöveget, melyet aztán a táborbeli műhelyben feldolgoztatok?

Pálfalusi Zsolt: – Amikor meghallottam a tábor idei, központi problematikáját – a tér problémáját – nagyon lelkes lettem, mert itt van két alapvető szöveg, ami nekem nagyon tetszik: az egyik Heideggernek a *Kunst und Raum*-ja (Művészet és tér), a másik pedig Deleuze *Sima és a barázdált* című munkája. A kettő közül nekem a Deleuze egy új kaland volt, és arra gondoltam, hogy megmutatom a társaságnak, biztosan lesznek itt olyanok, akik erre vevők. Annyiban új kaland számomra a Deleuze-szöveg, hogy Heideggert egyszer már tanítottam egy félévet.

Ami számomra megkapó volt az előadásaidban, hogy néha nagyon bonyolult szövegrészekről nagyon egyszerűen beszélsz. De ugyanakkor ebben van egy csapda is, hiszen nem mindig jó, ha dolgokat túlzottan leegyszerűsítünk. Te hogyan látod ezt?

– Szerintem nincsen tökéletes interpretáció. Egy klasszikus szöveg azért klasszikus szöveg, mert évek múlva is vissza lehet térni rá, és új szempontokat lehet találni. Éppen attól lehet klasszikus egy szöveg, hogy semmilyen olvasással nem lehet kimeríteni. Ha a Deleuze-szövegek klasszikusnak számítanak – ami talán így van, de az is lehet hogy elfelejtjük 10 év múlva, hogy volt egy Deleuze nevű szerző – tehát ha ez egy klasszikus szöveg, akkor nem kell attól félni, hogy túlzottan leegyszerűsítjük a dolgokat. Nekem nem az a dolgom, hogy egy tökéletes interpretációt adjak, nekem már az is óriási sikerélmény, hogy többen is jelezték: na, ezt a szöveget el fogom olvasni otthon. És ha ezt sikerült kiváltani, hogy valakiben egy kicsit felszítani a kíváncsiságot a jobb értésért, akkor én annak nagyon örülök, még akkor is, ha az én interpretációm nem fogadja el. Sőt, ne is fogadja el, az a legjobb ha saját tudásvágya miatt elkezd olvasni filozófiát.

Ez a tudás viszont annyiban különleges, hogy soha nem jut holtpontra, épp a végtelen interpretáció lehetősége miatt...

– Az interpretáció végtelen, de azért a filozófiában is létezik egy pont, ahol nem csak értelmezés van, létezik egy véges cselekvés is. A filozofáláshoz mindig hozzátartozik egy döntés, az interpretáció egy segédeszköz, amire lehet támaszkodni. Az, hogy vannak szövegek, egy mankó: ha nagyon inog a járásunk a világban vagy a tapasztalatainkban, akkor legyen amire támaszkodni. A gondolkodás nem merül ki az értelmezésben, nem lehetséges, hogy a gondolkodás kimerüljön abban, hogy szövegeket olvasunk.

Kérdezett: Sipos Zoltán

Martin Heidegger: Egzisztencia és tér

A filozófia-történet legfőbb problémája, hogy Cicero korában latinra fordították a görög fogalmakat – indította Pálfalusi Zsolt a Martin Heidegger: *Egzisztencia és tér* című előadását. A latin egzisztencia terminus görög megfelelője az eksztaszisz (kívül levés) – melynek kapcsán Heidegger kijelentette: a fordítással valami veszendőbe ment.

A metafizika terminus filozófiatörténeti felvezetése során Pálfalusi Hérakleitosz egyik töredékét idézte, miszerint „a te daimónod és a te lelked ugyanaz”. A daimón (valaki, aki súg) megfeleltethető a lelkiismeret hangjának, ami már mint kifejezés érdekes – így Pálfalusi: hiszen nyilvánvaló, hogy a lelkiismeretnek nincsen hangja, mégis morális kötelesség meghallani.

Pálfalusi ezután arról a heideggeri tézistről beszélt, miszerint az egzisztenciánkat illetően jogosan beszélünk „létcsökkent állapotról”: a hétköznapi nyelvben ez annyit tesz, hogy látszólag semmi baj nincs, azonban mintha mégsem lenne rendben. Mi ennek a szorongásnak az oka?

Korábban az volt a felfogás, hogy minden rossz, ami történik az emberrel, az istenek büntetése annak bűneiért. Büchner *Woyzeck*-je talán az első alkalom, amikor egy műalkotásban felmerül: ártatlanul is lehet szenvedni. Ugyanakkor pedig ott van a boldog gonoszok kérdése, azok az emberek, akik gaztetteket követnek el, ennek ellenére nyugodt lélekkel alszanak – így Pálfalusi.

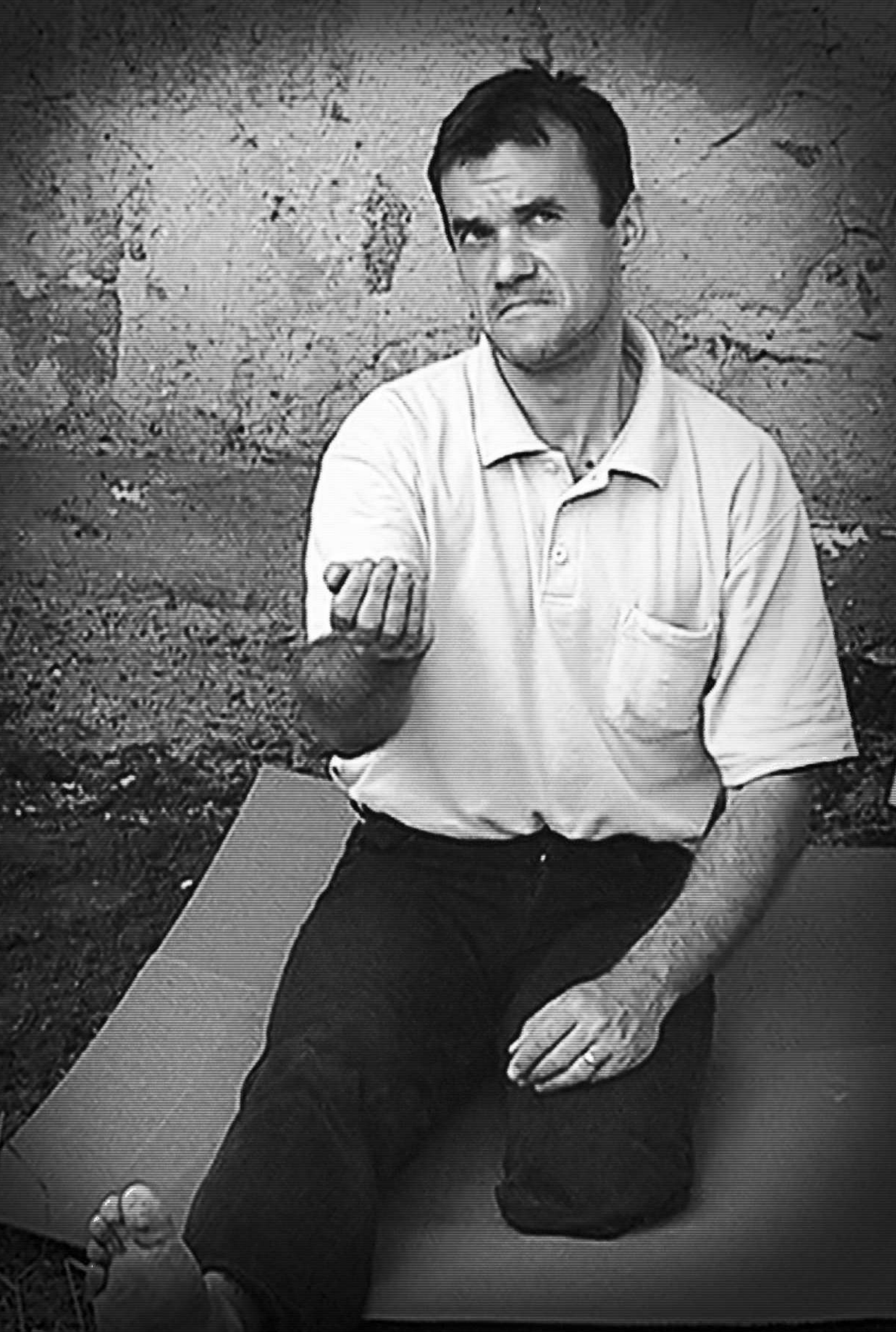
Auschwitz illetve a Szovjetunió büntetőtáborai, a gulágok kapcsán kiemelte, a különbség a kettő között az volt, hogy míg a Sztálin idején mindenki eldönthette hogy „beáll” a vörös zászló alá vagy sem, a zsidóknak azonban esélyük sem volt elkerülni a koncentrációs táborokat: a bűnük nem az volt, hogy mit tettek vagy gondoltak, hanem az, hogy léteztek. Embernek nem, hanem egyedül Istennek van joga magára venni a vád excesszusát, vagyis többet számon kérni, mint amit valaki elkövetett.

Szó esett Adolf Eichmannról, a zsidó deportálás megszervezőjéről, aki a nürnbergi per során semmilyen megbánást nem tanúsított: a közvélemény számára a legnagyobb megütközést az képezte, hogy a pere során kiderült, Eichmann nem valamiféle meggyőződésből cselekedett, hanem jó és lelkiismeretes hivatalnokként „csak a munkáját végezte”.

Mindennek ellenére újból és újból felmerül, hogy a lelkiismeretnek kell, hogy legyen hangja – így az előadó. A művészet legújabb tendenciája az, hogy a morálfilozófia felé kacsintgat: újból erősödik az a – német romantikából már ismert – hozzáállás, hogy a művésznek saját személyiségével kell kiállnia a műve mögött. A művész már nem mágus, hanem mártír – és csak akkor lehet mártír, ha blaszfémiát követ el: ezáltal keres választ arra a kérdésre, hogy mi a szorongás oka, mi van a lelkünkkel?

Lejegyezte: Sipos Zoltán

Élboy

Szabó Attila
(Kolozsvár, Románia)

1996-2002 között végezte el a bukaresti Film- és Színházművészeti Akadémia rendező szakát. Jelenleg a Kolozsvári Televízió Magyar Adásának munkatársa és a Puck Bábszínház bábosa.

A műhely meghirdetése:

Az idén sitcom-ot (szituációs komédiát) helyezetük kilátásba, öt-hat epizóddal, amit közönség előtt forgatnánk, és amelyet utóbb – zárónapon – egyvégtében meg lehet majd nézni.

Jerry Seinfeld mondta...

... egyszer egyik vicces felvezetőjében, hogy rühelli az olyan sorozatokat, amelyek epizódjai nem önálló entitások, hanem alkalomadtán átnyúlnak a következő epizódba, amit a *to be continued* kiírással hoznak a nézők tudomására. Persze ezt az elején, a közepén, de még két perccel a befejezés előtt sem sejteni... Az ember fia csak áll, bámul, és aggódik: Hoppá, mindjárt kezdődik a híradó, és Timmy még lenn van a szakadék mélyén! Emberek, forgatókönyvírók!!! Öt perc alatt már nem lehet kimenteni Timmy-t a szakadékból!!! Csináljunk már valamit testületileg!!! És akkor kérlelhetetlen-szenvtelenül bejön a TO BE CONTINUED a képernyőre.

Jerry folytatja a gondolatmenetet, mondván, hogy szerinte az a jó sorozat, amelyik nem folyamodik a *to be continued*-hez (talán -höz?), hanem kerek, egész, jól elvarrt, csattanóra végződő részekből áll, hiszen ez a legfőbb erénye. Ettől van létjogosultsága. Ha az ember fia hosszú, unalmas, végeérhetetlen, örökösen feldarabolt, és egyik napból a másikba lomhán terpeszkedő valamit akar látni, akkor ott van a saját élete!!! Ehhez nem kell tévét nézni, és főleg nem sorozatot!!!

Jut eszembe. Megy két pingvin a sivatagban. Az egyik egy villanyrezsót szorongat a hóna alatt, a másik egy teknősbékát készül kikaparni a teknőjéből. Azt mondja a rezsós a teknősbékásnak: - Haver, ha szemem nem csal...

To be continued.

A fapadosság ódiума, avagy a mohácsi mű-vész

Mottó: „Artúr sátra pedig, Artúr sátra föl sincs húzva”
(vö. Tompa Lász: Ló-fürösztés)

Az idén mért nem volt Élboy?

Hadd kezdjem Ádámtól és Évától. Az emberiség két nagy táborra osztható. Az egyikben vannak azok, akik olvasták az *Alapítványt*, a másokban meg azok, akik nem. Az első táborba tartozó nem rendelkezik valamiféle kultúrarisztokratikus fölényrel a másik tábor tagjával szemben: egyszerűen csak a sors hozta úgy, hogy barát vagy ismerős a figyelmébe ajánlotta az illetőnek Asimov trilógiáját, és szakított időt a könyv elolvasására. Nos, a *Második Alapítványon* (hogya mért van kettő, és egyáltalán mi az, hogy *Alapítvány*, most ne részletezzük) élnek a Szólók (Első Szóló, Második Szóló stb.), akik a nevüket meghazudtolva nem beszélnek, mert a kommunikációnak egy fejlettebb, magasabb rendű formáját gyakorolják, a gondolatátvitelt. Csak ülnek, néznek ki a fejükből, és hallgatnak – de valójában élénk telepátikus társalgást folytatnak. Az Élboy társulat tagjai is, noha az élet lényeges dolgait illetően (Isten, a nők, az AC/DC-nek a második évezred művelődéstörténetében elfoglalt helye, a magyarság történelmi küldetése stb.) nem volt köztük teljes nézetazonosság, esztétikai kérdésekben meglehetősen egyöntetűség jellemezte tábori együttlétüket. Ha valaki megszólalt, hogy: „Gyerekek, van egy zseniális ötletem! Képzeljétek el...”, akkor a másik azonnal folytatta a gondolatot: „Ez így marhaság. De mi lenne, ha ugyanez fordítva lenne...” Harmadik emberünk se rest, konstruktívan robban bele a beszélgetésbe: „Ez egy halva született, redundáns ötlet. Művészi zsákutca”. Tehát ki sem kellett mondani az ötletünket, a másik kettő máris értette, miről van szó.

Persze vigasztalására szolgált az Első Szólónak, hogy ha le is hurrogták az ötletét, alkalma nyílt gyártani egy hülye szójátékot: „Gyerekek, amit ti ketten csináltok velem, az a művészet kiirtása. Mohácsi mű-vész.” Erre rávágja Második Szóló: „Művészi Jacques-utca”. Aztán élénk vitába bocsátkozunk a „Kivéve célforgalom” közlekedésrendészeti tábla hazai megfelelőjének („cu exceptia riveranilor”) etimológiája kapcsán. Artúr váltig hangoztatja, hogy a *riveran* az angol river [ˈrivə] szóból ered, tehát a zsákutcába csak az hajthat be, aki a folyóparton lakik. Erre Isti megjegyzi, hogy hülyeség, mert akkor nem Jacques-utcának neveznénk az ilyen típusú utcát, hanem Dzseköb-utcának, mert ez angolul van.

Hármónknak ez az összeszokottsága, intenzív egymásra hangoltsága olyan lappangó energiákat szabadít fel bennünk, amelyekről nem is volt tudomásunk. Ezt az ideálállapotot sem azóta, sem annak előtte nem sikerült a civil életben megvalósítani. Az élet messzire sodort egymástól minket, Isti az Óvárba (pontosabban a középkori városfalon kívülre, legalább két méterre lakik az óvár határától, a Szentlélek utcában – magyarul Petrosány), engem a Dónát útra, Artúrt pedig Debrecenbe. A táborban is így van: Isti sátra messze, egy nyíllövésnyire fekszik az én sátramtól, Artúr sátra pedig, Artúr sátra föl sincs húzva, mert Debrecenben maradt, Artúrral egyetemben.

Mért nem csináltál színházműhelyt?

Próbáltam színházműhelyt csinálni, de nem működött. Szó- és mondatszátyár lett. Hamar csináltunk valami impozáns mozgó installációt valahonnan a jútúbról lopva (Youtube – szerk.megj.), mert ha az ember beírja a keresőbe, hogy „visual theater”, akkor 1000 találatból biztosan akad kedvére való, amit orvul beemel a készülő előadásba. Aztán tettem bele intellektuális szövegeket (szanszkritül is), maszkot, gongot, füstgépet és a Karmina buránából azt a fél perces részletet, amit mindenki ismer. A táborlakók lefitymálták. Azt mondták, ilyet láttak az Úniófesztiválon. Megsértődtem. Aztán eszembe jutott

az *Egy este otthon*. „Szeretném látni, mint hánysz buk fenceket.”- mondja Petőfi apja a versben. Noha a költő az öreg „műértő beszédét mosolygva hallgatá”, a lelke mélyén tudta, hogy igaza van a jó öreg kocsmárosnak: bizony buk fenceket kell vetni, anélkül megette a fene az egész szószátyárkodást. De mentségemre legyen mondván, hogy manapság már a balettben is beszélnek, persze olyankor, ha gumi-defektes a koreográfus fantáziája. Vagy fapados. A fapadosság ódiumát nem vállalom sem Isten, sem ember előtt, így hát videóhumoreszkeket kezdtem el fabrikálni. Itt a táborban is forgattunk néhányat, előre gyártott elemekből – Cuciból, Misiből. Olyan fizimiskájuk van, hogy kinéznek a fejükből, s máris viccesek.

A civil életben a rövidfilm-készítés a főfoglalkozásom. Persze ez luxus, ebből nem lehet eltartani egy családot, ebből kifolyólag a család eltartásának magasztos feladatát átruháztam a nejemre.

(Itt nem várta meg a kérdést – szerk. megj.)

A videó-humoreszkjeimet egyesek börleszknek nevezik, de ezt a szintet nem érik el ópuszaim, arra sem vagyok méltó, hogy megoldjam a Bászterkítőn sarusziját, vagy hogy banánhéjat csúsztaskak a Marx testvérek talpa alá. De hát igyekszik az ember fia...

Az itteni filmjeim közül a legbüszkébb arra vagyok, amelyikben egy szélhámos álkoldust alakítok, aki féllábúnak tettet magát, hogy kicsikarja a járókelők alamizsnában testet öltő együttérzését. Aztán amikor megszedi magát, kihúzza a földből a „hiányzó” féllábát, majd kitapogatja a földön heverő fekete szemüvegét, vakvezető fehér botját, és elégedetten vigyorogva elbotorkál... Kérdezték, kiről szól a film. Mondom, ez olyan, mint a disznó esete a rőfögni tudó színésszel: utóbbi jobban, hitelesebben rőfög a valódi disznónál. A vakság nem elég látványos – hogy ezzel a képzavarral éljek –, tehát ő egy fogyatékos koldus, mert fogyatékaival, a vaksággal nem tud hatékonyan sáfárkodni: ezért folyamodik a féllábúság fogyatékaához. Persze vagyunk ezzel így jópáran... Van pl. egy atomfizikus barátom, aki egyetemi diplomáját nem rendeltetésszerűen használja fel (értsd: vécepapírrá minősítette le), és a be-tévőt multilevel marketing típusú termékértékesítéssel keresi meg. Nagyon jól keres, havi ötven milla (régi milla – szerk. megj.) bejön neki. És három órát ha dolgozik havonta. Egy SZÉLHÁMICIN nevű általános immunerősítő, tudományosan tesztelt és minőség- ill. hatékonyságtanúsított készítményt ajánl mindenki figyelmébe. Teszi ezt szent elkötelezettséggel, a termék gyógyhatásába vetett megindíthatatlan és jólfélt hittel, optimista lendülettel, emberbaráti lelkülettel, és nem utolsósorban önmagához és a multilevel marketing stratégiához hűen... Nem akarsz te is beállni SZÉLHÁMICIN-ügynöknek?. Kedvezményesen megkaphatod tőlem... izé, az illető ügynöktől, az ex-atomfizikustól a SZÉLHÁMICIN-t... Nem fogod elhinni, de velünk csodát művelt. A gyerekeim tizennégy hónaposan még nem járt, de mióta SZÉLHÁMICIN-t szed, nemcsak a hűlés meg mindenféle nyavalya kerül el minket, de két hét alatt flamenkőzni is megtanult. Minden eladott üvegcséért pontokat kapsz a forgalmazótól, amelyek teljesítményösztönző hatást gyakorolnak rád, mivel ahány pont, annyi zsozsó. Szóval, a SZÉLHÁMICIN-t egy német kutatócso

(itt a szerk. kikapcsolta a riporter magnót)

Kézműves műhely

Atelier de manufactură
Crafts Workshop

Csergő Melinda
(Gyergyószárhegy, Románia)

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Filológia Karán magyar-néprajz szakot végzett, ugyanitt mesteri diplomát szerzett. Tanított a sepsiszentgyörgyi Puskás Tivadar Szakközépiskolában, a sepsiszentgyörgyi Berde Áron Kereskedelmi Iskolában, jelenleg a gyergyószárhegyi Bethlen Gábor Általános Iskola tanára, aki szabad idejében kézműveskedik.

A műhely meghirdetése:

A tér önmagában nehezen definiálható fogalom, többnyire a hozzá való viszony konkretizálja. Az ember alapvető motivációja, hogy az általa használt teret valamilyen formában „belakja”, úgy alakítsa, hogy az adott közeg valamilyen formában a használóját reprezentálja. Ugyanígy történik ez a tárgyakkal, a „viselt dolgokkal”, egyéniségünkhöz, személyiségünkhöz és hangulatunkhoz mértén díszítjük magunkat és terünket tárgyakkal (anyagokkal). Hogyan lehet a teret kisajátítani? Mennyire lehet szimbolikussá tenni? Hogyan lehetséges a teret tárgyakra vetíteni és különböző variációkat létrehozni, mindezt olyan alapanyagok segítségével, mint a gyapjú, a fonal, a fa és a fém? Ezekkel a technikákkal kísérletezhetünk, mivel a tábor többek között arra ad lehetőséget, hogy valóban az önmagunk elképzelései szerint alkossunk, és olyan tárgyakkal díszítsük környezetünket, melyek méltán alkotóelemei a térhez való viszonyunknak.

Anyagba írva

Beszélgetés Csergő Melindával

A kézműves műhely minden évben nagy népszerűségnek örvend a Minimum Party Alkotótáborban. Csergő Melinda magyar szakos tanárnő immáron második alkalommal koordinálja azokat az érdeklődőket, akik el szeretnék sajátítani a mesterség alapvető elemeit.

Hogyan indultál el kézművesként, honnan ered ez a hajlamod?

Csergő Melinda: Gyerekkorom óta foglalkozom vele, a horgolással kezdtem, utána következett a csomózás, majd egy táborban megtanultam nemezelní. A kézművességet a szakmám mellett szabadidőmben egyfajta szórakozási lehetőséggé mintávelem.

Második alkalommal vezeted a kézműves műhelyt, hogyan látod, mennyire érdekeltek a táborlakók?

Ha olyan produktumot tudsz mutatni nekik, amely megragadja őket, leköti a figyelmüket – attól függetlenül, hogy funkcionális vagy sem –, érdekli őket. Önmagában nem szeretik a kézműves tevékenységeket; ha nem tudok semmi látványosat mutatni, akkor kevésbé érdeklődnek a műhely iránt. Véleményem szerint ez annak tulajdonítható, hogy nem látják egyből a végeredményt. Nehezebben vehető rá, hogy fogjanak neki horgolni, inkább valamilyen „hamarmunkát” szeretnek végezni.

Hogyan kapcsolódik a tér-idő témájához az idei műhelytevékenység?

Tulajdonképpen belakjuk a teret az alkotásainkkal. Legfontosabb, hogy az anyagok által kimutasd a saját egyéniséged. Ami az időt illeti, valami maradandót akartunk alkotni, amit majd lehet következő táborok alkalmával is használni.

A Minimum Partyn kívül máshol is foglalkozol ilyen jellegű tevékenység tanításával?
Nem, bár gondoltam rá, hogy foglalkozzak ezzel. Csoportokat nem tanítok, de gyakori, hogy jönnek hozzám gyerekek, akik nemezelní, horgolni szeretnének.

A tavalyi évhez képest hogyan tudod értékelni a 2008-as tábor kézműveseit?
Az idén sikeresebb volt a tevékenység. Több fajta anyaggal tudtunk dolgozni, például a gyapjúval. Múlt évben csak csomózással foglalkoztunk nem volt sem batikolás, sem nemezelés, ami pedig sok érdeklődőt vonz.

Szeretnél-e műhelyvezető lenni jövő évben is, és ha igen, mit javasolnál?
Természetesen szívesen elvállalnám a műhely vezetését. Valami újítás kellene jövőre, úgy látom az agyagózásra is lenne kereslet az emberek között. Mindenképpen olyan munkákra mutatkozik igény, amelynek hamar látják az eredményét az emberek, másképp monotonná válik.

Idén mi volt a legkedveltebb kézműves technika?
A nemezelés és horgolás vagy a gyurmázás is, ami gyorsan megy, élvezhető, és az utómunkálatok, a kiégetés a műhelyvezetőre hárul.

Hány műhelytag volt?
10-12, de csak 3-4 ember dolgozott állandóan. Volt aki csak megtanult valamit, befejezte az elkezdett munkát, aztán elment. Ehhez a mesterséghez elsősorban önmagadhoz kell, hogy türelmed legyen, és kell is szeretned azt, amit csinálsz.

KATALÓGUS-ÍRÓ
MŰHELYBE
MUNKÁSOKAT
KÖTETLEN MUNKÁIDÓ,
LAZA HANGULAT.
KERESD SÍPIT

Július 31.
csütörtök

9.00 - Reggeli
10.00 - Műhelyvezetők bemutatkozása,
Elsődik körük minden táborozózt,
jelentkezzen be Lőrincz Juditnál
14.30 - Ebéd
16.30 - További műhelyvezetők bemutat-
kozása, műhelytevékenység
elértékelése
19.30 - Vacsora
21.00 -

MIQUEU MONTANARO TÁBORNYITÓ KONCERTJE

Augusztus 1.
péntek

9.00 Reggeli
10.00 Táborozó fotóműhelyvezetők bemutat-
kozása
11.00 Műhelytevékenységek
14.00 Ebéd
15.30 - Műhelytevékenységek
18.00 - **Mester, Béla (Magyarország)**
ATER-KEP HATALMA
előadás a szakmai
forum keretében

20.00 - Vacsora
21.30 - **KILENC ÉV KÍSÉRLETEZÉS**
KILENC FEJEZETBEN (1)
(Minimum Party dokumentumfilm)
22.30 - **MARTIN SCORSESE PRESENTS**
THE BLUES (Blues-fesztivál;
első rész - csak angolul)

Utána: táborfűz, buli
Alternatív program a faluban
21.00 - "Művészeti" - Bóbitska
együttműködés táncszínháza

AUGUSZTUS 2.
SZOMBAT

9.00 - Reggeli
10.00 - Műhelytevékenységek
14.30 - Ebéd
16.00 - 17.00 - Műhelytevékenységek
17.00 - **GYENGE ZSOLT:**

"THE EVENTS TAKE PLACE" - TER
A FILMBEN - előadás a
szakmai fórum keretében

19.00 - **BARTOS-ELEKES ZSOMBOR:**
TERKEPES IDŐUTAZÁSOK
- előadás a sz.f. keretében

20.30 - Vacsora
21.30 - **FEKETE ZSOLT**
LOVACSKA:

A FOTOGRAFIAI TER, A MEGFAGYOTT
1180 FORMA'ZA - előadás a
sz.f. keretében
utána: táborfűz, buli

Katalógus-író műhely

Atelier de literatură
Literature Workshop

Sipos Zoltán
(Kolozsvár, Románia)

1980-ban született Kolozsváron, a Babes-Bolyai Tudományegyetem filozófia szakán diplomázott. A BBTE szociológia fakultásán mesterizett. Az egyetemi évek alatt diáklapot szerkesztett (Perspektíva), majd a Transindex internetes portálnál kezdett el dolgozni újságíróként. Jelenleg a Transindex felelős szerkesztője.

A műhely meghirdetése

A katalógus-író műhely célja azoknak a szövegeknek elkészítése, melyek a majdani referencia-anyagokban szerepelnek. Így a fő feladat interjúkat készíteni a tábor résztvevőivel, dokumentálni a táborbeli életet, az eseményeket és a születő alkotásokat. Várjuk mindazokat, akik írni szeretnének mindarról, ami a táborban történik.

A katalógusban közölt írások mindenike (a három nyelvű beszámoló kivételével) a táborban íródott. Az alábbiakban a katalógus-író műhelyben megszületett további két alkotás következik.

Junya

A test a gravitáció foglya. Junya teste viszont gúnyt űz a gravitációból. Majomként lóbálja végtagjait. A bábostól megszabadított marionett mozgatai is lehetnek. A test bizonyosan rokona a bábnak: egy későbbi pillanatban teljes mozdulatlansága teszi tárggyal azonossá. Láthatatlan izmok mégis gördítik a deszkapadlón...

A részek istene öröklik a test fölött. A legszétszórtabb mozdulatoktól sem veszíti el egyensúlyát. Lő-dörög, hánykolódik. Nevetséges lenne, de nem az. A fekete kapucni alól elősejlő barna arcra Munch síkolya rajzolódik. A test szenved, az arc tükrözi ezt a kínt.

Egyetlen ujjbegynyi ponton megtámaszkodik a falon is, de minden erő visszahat rá, és kiteríti.

Junya vizet is kortyol. A civil gesztus ismét figyelmeztet: nem történetet kell keresnünk bemutatkozó produkciójában. Etűdöket látunk, mozgássorokat, mozgásművészetének elemeit. A vízzel teli műanyag söröspohár végül mégis beépül egy mozgáskompozícióba: lábujjaival ragadja meg, kiborítja, csicszonkázó mozdulatokkal szétkeni.

A bemutatkozó performansznak van egy másik szereplője is. A zene. Montanaro aláfestő-kísérő akusztikus hangszere, közönséges cipő-pucoló kefével és fogkefével megszólaltatott kongája. Egy-egy ponton úgy tűnik, a zene megy elől, utána a tánc. Kontinensek találkoznak a Minimum Partyn: a japán tán-cos megfeszített, minden idegszálával a mozgásra koncentráló inas teste és a mediterrán bohém szakállas-hosszúhajú-szemüveges, tangóharmonikázó arca. Örülök, hogy tanúja lehettem ennek a ritka pillanatnak.

Fekete Réka

Táboridő

Zsolttal, miután behoztuk a fákat, beültünk az „előadóterembe”.

Nagyszerűek. Már az első rész vége fele tartott a film, mikor egyre inkább úgy éreztem, hogy tele vagyok ambícióval és kreativitással, ami az utóbbi egy órában alakult ki. Több dolog is volt, ami miatt nem használtam ki ezt az adottságot: a kinti sötétség és a bent elkezdődött újabb film.

A blues története. Ez a zene szintén szokatlan volt, talán éppen ezért nyújtott rengeteg pillanatnyi újdonságot.

S milyen volt?

Egészen szokatlan – törtem egy darabot a kenyérből. A Lada tökéletesen időzített, elsőnek kaptam reggelit. – Ilyen koncertet nem hallottam még Csíkban. Sőt. Ilyen koncertet még soha nem hallottam.

Zsolt kérdően bámult. Hát igen, kicsit jelentéktelennek éreztem magam, hogy az általam eddig hallott legszínvonalasabbnak tartott szimfonikus koncertet egy ilyen kicsi erdélyi városban ültem végig, mint Csíkszereda. Mégis meg kellett védenem magam.

Úgy képzeld el, hogy egy milánói szólistát, meg egy budapesti karmestert is meghívtak, és az egy-tizenkettős kórus mellé szegődött egy vegyes is, úgyhogy a színpadon annyian voltak, mint a nézőtér földszintjén – levegőt vettem. Persze ez nem volt igaz. A milánói szólista magyar volt, csak már énekelt Milánóban is, közönségből pedig annyi volt, hogy annyi embert a színpadra nem lehetett volna besűríteni. – Szóval megérte elmenni. S tegnap? – rájöttem, hogy lassan fogy a reggeli.

Profi volt, csinált fából hangszert. Ja. És... megmutatta, hogy kell.

És hogy? – közben a zeneműhely tagjai az azelőtt napi felvételeket hallgatták. Szóval már elkezdték. Elég szokatlan volt a tegnapi koncert után.

Hullámosra kell faragni a fát, majd megmutatom. Csak be kéne hangoljam.

Elintézzük.

Segítesz?

Persze – mondta Csaba. – Mit kell?

Bele akarok szúrni egy szép, hosszú fát a földbe.

Olyat, mint tavaly, amilyeneket Szabival hoztunk?

Kábé. Igen.

Csaba elindult. Még emlékezett az útra, és tényleg rengeteg elképzelésem szerinti fát találtunk. Mégis a legmegfelelőbbet Csaba látta meg egy mocsaras rész túloldalán. Átugrottam.

Mennyire vizes? – persze, az új cipő.

Ha akarsz, átvessz – akart. Én viszont nem, hogy a fa sáros legyen, ezért megemelve vittük vissza. Az „aggregátor” hangját megtörte egy éles sípolás.

Mi ez a hang?

Eddig nem így szólt az ébresztő – gondoltam. Valóban nem az ébresztő volt. Esemes. Hat óra húsz perckor. Erika azt kéri tőlem, hogy kerítsek neki hálósákokat. Negyven perc múlva indul a buszom. Valójában meg sem fordult a fejemben, hogy teljesítem. Nyugodtan ballagtam el a fürdőszobáig, átlépdelve a rendtelenséget.

A két legjobb dolog, amiért megéri földszinten lakni, hogy nem kell lépcsőzni, és hogy mindig van igazi hideg víz. A legrosszabb viszont az, hogy reggel csak hideg víz folyik, úgyhogy nyitva hagytam a csapot, és nem siettem a csomagolással. Magamat ismerve az első dolog, amit oda kell pakolni, az a lakáskulcs. Meg aztán emlékeztem, hogy tegnap este nem találtam. Természetesen most sem.

Teljesen kétségbe estem.

Nem volt csákány. Elment a kedvem az egész művészkedéstől, és úgy döntöttem, felmegyek gitározni. Persze az is lehetne művészet, de én csak gitározni mentem.

Újból és hatványozott mértékben rádöbbenem, hogy mennyire rossz ez a gitár; az ellenszegülésem

viszont akkora volt, hogy elhatároztam, írok egy számot. Még a basszusmenetet sem döntöttem el, máris rájöttem, hogy nem adom fel. Ha nincs csákány, addig összeszedem a szükséges fát.

Megkerestem Zsoltot, remélve, hogy elkísér – ami nagyjából azt jelentette, hogy rendesen segít. Nem azért, mert én kérem, csak öntudatból, lelkiismeretből.

Persze – mondta Zsolt. – Mit kell?

Visszamentünk arra a helyre, ahonnan korábban hoztuk Csabával A fát, és örült tempóban kivágtunk egy ösvényt. Zsolt teljesen belejött, és reménykedve nézett rám, hátha még igényt tartok néhány mo-
gyorófaágra.

Még kell valami?

Ezt már azt hiszem, hangosan is kimondtam, és bár nem szoktam egymagamban fennhangon gondol-
kodni, nagyon örültem, hogy megtaláltam a kulcsot. Még kellett. Lapok, telefontöltő, gitárhangoló, és
persze a borok, amiket megígértem Rudinak, hogy elviszek. Igaz, hogy Ő egy nappal előtte szólt, nem
mint Erika.

Mivel rövidnadrágban és rövidujjúban jöttem el a táborból, így is kellett visszamenjek ahhoz, hogy
még egy személy által hordozható csomagom legyen. Reggel hétkor viszont nem örültem a spórlás-
nak, ezért ahogy kiderült, melyik buszra kell felszállnom, bár még nem nyitották ki az ajtókat, beko-
pogtattam és bekérezkedtem.

Hova? – pedig valójában rám sem figyelt.

Kászon..feltíz.

Hogy?

Az ebéd.

Jaj, persze, az ebéd – bólogatott Csaba.

Lassan véget ért a sípszó, és konkrétan is jelezték, hogy étkezésre van lehetőség. Ez mindannyiunknak
szent dolog volt, úgyhogy csak ebéd után kérdeztem meg Erikát, hogy segít-e.

Persze – mondta Erika. – Mit kell?

Meghámozni A fát. Néhány helyen.

A legmegdöbbentőbb az volt, hogy alig mondtam el, máris gyorsabban dolgozott, mint én, úgyhogy
amint kész volt, otthagytam, és én még vagy öt percig hámoztam, amíg felálltam, és meglestem, mi volt
a titka. A titka a minőség (hiánya) volt. Még legalább egyszer végig kellett mennem az általa befejezett
részeken, és csak utána kezdtem el ásni. És még el kellett teljen öt perc, hogy rájöjjenek, kell csákány.

Persze emlékeztem a tavalyira, úgyhogy csak odamegyek és kérek egyet. Mert gondolom, csak egy van.
Bár az is eszembe jutott, hogy az idén még nem láttam egyet sem. És ha nincs? Nem aggasztott, csak
úgy felötlött.

Akkor most mit csináljak?

Elkezdtem olvasni. Nálam volt az azelőtt napi koncert műsorfüzete, és kicsit el akartam szigetelődni.
Idegennek éreztem magam. Először is azért, mert a buszsofőr kiröhögött, hiszen Kászonfeltízre nincs
járat. Másodszor meg azért, mert rajtam kívül mindenki ismert mindenkit.

S Laci, Te? – kérdezte a sofőr.

Voltam a városban, a városnapokon.

Mekkora csiricsáré. Maga az ördög – szól be a kendős hölgy.
Úgyhogy inkább elolvastam Ménesi leírását Beethoven negyedik szimfóniájáról, és figyeltem a házakat – egyrészt, hogy ne aludjak, másrészt, hogy vegyem észre a szökőkutat, mert anélkül nem tudtam, hol kell leszállni.
A szökőkút megvolt. És szerencsére már melegebb volt, úgyhogy nem fáztam, mikor elhaladtam a Ká-szonfeltíz felé vezető úton egy letérő mellett. Erre van a pálinkafőzde - emlékeztem. Az elágazásnál két néni állt, és azzal a természetes bámulással mértek végig, amit az eddig megtett utamon már megszoktam az ittlakóktól. Stoppoltak. Valamilyen itteni konvenció szerinti járatra várnak – gondoltam. Biztos messze laknak.
Még jobban meglepett, mikor néhány tizlépés után viszontláttam Őket a már általam jól ismert Ladában. Persze megállt.
Szia.
Helló. Beférek?
Jaj, hogyne – mosolyogtak a nénik.
Felvettek.
Most már én is vizuális műhelyben tevékenykedhetem. Kiderült, hogy a keret, amit azelőtt nap készítették, találkahelynek számított, pedig csak azért mentem oda, mert miután Zsolttal nem sikerült hangot kiadó fát készítenünk, kíváncsi voltam, mit alkottak már egy nap alatt. Szóval Ők is elkezdtek.
Bár a műhelyvezetővel már bemutatkoztunk egymásnak, a memóriámnak köszönhetően csak tippelni tudtam, hogy hívják – azt mondta, van egy közös nevünk. Érdekes figura volt. Rengeteget beszélt és csak keveset tartottam belőle hülyeségnek.
Te vagy a gitáros gyerek – mondta végül. Egyáltalán nem tudtam, honnan... – Hallottalak titeket valamelyik este – tényleg.
Körben ültünk, és középén lángolt a tábortűz.
Elég meleg volt, úgyhogy kicsit hátrább ültem. Csendben beszélgettek, és a sok filmnézés, meg blues után jólesett a csend. Sajnos nem tartott sokáig. Valakinek eszébe jutott, hogy kell zene, és az ötlet kiteljesedése végül az lett, hogy énekeljünk egyenként valamit.
Ez egy elég konkrét utalás volt arra, hogy hagyjam ott a társaságot, úgyhogy inkább felálltam, amivel befejezettnek tekintettem ezt a napot.
Valójában viszont már jóval hamarabb vége volt.
Hiszen, mikor megérkeztek a többiek is a műhely-találkozóra, megkérdeztem Esztert, hogy meddig tart a tábor.
Tizenkettő. Talán – egy kis szünetet tartott. – Vagy úgy kérdezed, hogy mint terület? – akkor még nem értettem, hogy juthatott eszébe ilyesmi.
Úgy tudnál rá válaszolni?
És ha később vagy hamarabb jönnénk ide, nem művészkedhetnénk? – még mindig összeráncolt homlokkal néztem rá, úgyhogy folytatta. – Akkor miért érdekel, meddig tart? – kacagott, és én megértettem.

Páll András

Szakmai fórum

A TÉR a művészetben

Az emberi észlelés helyhez kötött, és rendkívül behatárolt. Nem láthatjuk magunkat kívülről és belülről, csak korlátozottan. Keressük a helyünket, azt a helyet, amit megjelölhetünk a magunk számára. E keresés eredménye egyfajta tér nyérése. Idő és tér ílymódon reménykedésünk formája lehet. A természettudományos gondolkodást több pontban megkérdőjelező Erdély Miklós tériesített időről és időstített észlelésről beszél. Talán a véletlen műve, hogy eltérő időkben, eltérő indíttatások által vezérelve, ugyanahhoz a fogalomhoz jutottunk, mint Erdély Miklós. „Téridény tehát” – mondatja Erdély a *Dirac a mozipénztár* előtt egyik férfihangjával. Téridény tehát alaptívumunk, ideai alkotó kísérletezéseinket vezérlő tényező. Kézelfogható és elvont egyszerre. Tér az, amit magunkévá teszünk, azáltal, hogy alakítjuk, bár dimenziói földrajziak, történelmiak, tehát átfoghatatlanok. Minőségére nézve szakrális vagy profán, nyilvános vagy személyes, jellemzésében mindig benne rejlik a megfigyelő helyzete: a kívül vagy belül kérdése.

L.I.

A továbbiakban a szakmai fórum előadásairól készült jegyzeteket közöljük, amelyeket a katalógus-író műhely résztvevői készítettek.

Térképes időutazások

Térképes időutazások című előadásában Bartos-Elekes Zsombor régi és új térképek közötti különbségeket mutatott meg a hallgatóságnak, egymásra helyezve őket: így nyomon lehetett követni Kolozsvár, Csíkszereda, Marosvásárhely vagy Budapest fejlődését.

Mint kiderült, két, különböző korból származó térkép esetén összehasonlítása csak a közelmúltban vált lehetővé azáltal, hogy a koordinátákat, illetve a vetületeket be lehet azonosítani, és egyeztetni lehet.

Elhangzott, hogy a korszerűnek mondható, pontos mérésekre alapozott térképkészítés az 1800-as évektől kezdődött. Így a mai térképeket az 1800-as évek előtti térképekkel összehasonlítva kiderül, hogy az akkoriak hogyan képzeltek el a világot – míg 1800 utáni térképekkel összehasonlítva a maiakat elsősorban az derül ki, mi változott ez idő alatt az egyes településeken illetve tájegységeken.

Lejegyezte: Sipos Zoltán

Szacsva y Pál

munkáinak vetítéssel egybekötött bemutatása

A kamera előtt pókszerű ujjak táncolnak, eltakarva a kép egy-egy részét: ezzel az *Ujjgyakorlatok* ciklusba tartozó filmmel kezdődik Szacsvay Pál (művésznevének: Szacsva y Pál) *Peritér* című bemutatója, melynek célja testközelségre hozni a művész eddigi munkásságát.

Ezután azok a művek következnek *Reprojection* (Antwerp, 2000), melyek különböző képek tárgyakra, illetve két diakép egymásra vetítésével lettek létrehozva: egy autó képe a vetetlen ágyra vetítve, oltár képe egy fürdőszobakagylóra, tömbházak képe szalvétára.

Szacsvay *Ballgame* (Budapest, 2005) című videoinstallációjában a nézőknek lehetőségük nyílik „megölni a művészt” – a videójátékok mintájára labdákkal dobálhatják a falra vetített figurákat (a projektben részt vevő művészek avatárjait), ha találják, akkor lejátszák a művész által felvett hangfelvételeket. Előkerül aztán az *I'm home when I'm not* projekt (1996), melyben a művész angliai útja során vadidegeket hív fel telefonon illetve szólít le az utcán, arra kérve őket, látogathasson el hozzájuk, és adjanak neki valami olyan feladatot, mely által otthon érezhetné magát náluk.

Az *Artiste trouvé* (Budapest, 2005) lényege a különböző országokban, egymástól nagy távolságokra élő művészek közötti együttműködés: a talált művészt megkéri egy másik művész, hogy hozzon létre egy műalkotást az ő ötlete alapján.

A jelenlevők láthatták még az *Another finger exercise* (Budapest, 2005) nevű, 7 perces filmet, melyben a művész a 2004-es EU-bővítési ceremóniát, illetve a katonai parádét értelmezte újra: felesége, Katalin a ritmusra és vezényszavakra dobol ujjjaival.

Az *Empire in Different Colours* (Budapest, 2004) révén elérkeztünk Szacsvay „elméleti” munkásságához: a Ludwig Múzeumban berendezett kiállítás tárgya Antonio Negri egy, abban az időben művész-körökben fetisizált műve, az *Empire*; a művész itt neves társadalomtudósoktól és filozófusoktól származó negatív kritikák révén hívja fel a figyelmet arra, hogy vitatható az Empire tudományos értéke, így a kurátorok vonzalma a műhöz nem egészen megalapozott.

Szacsvay vállaltan áltudományos kiáltványai, melyek kulcsfogalmai rendszerint a *peri* előtaggal kezdődnek, épp azt az elvárást figurázzák ki, miszerint a művésznek nem elég alkotni, hanem tudományos érvekkel is alá kell támasztania alkotásait: Szacsvay szerint a minisztériumok pénzosztó bizottságai rendszerint igen meghatódnak, ha egy olyan szöveggel találkozunk melyet nem, vagy csak kevésbé értenek.

Lejegyezte: Sipos Zoltán

Metastasis

Szomor Attila kiállításának ismertetése

Nagykárolyi lerobbant, halálra ítélt épületek állnak Szomor Attila *Metastasis* című projektje központjában: az épületekről készült fotókat Szomor egy, szintén lerobbant kazánházban állította ki. A kiállítás felállításáról, a helyszínekről, illetve a fotókról film készült Gherasim Emil zenéjével, Szomor ezt mutatta be a Minimum Party-n. „Valami nincs rendben a társadalomban, ha értékeink nem átértékelődnek, hanem leértékelődnek” – ez a mondat a film zárómondata. A filmvetítés utáni beszélgetésen elhangzott, nagy volt az ellenállás a hatóságok részéről a kiállítással szemben, sőt, a plakátokat is le akarták szedetni. S azóta sem történt semmilyen lépés az itt szereplő lepusztult épületek állagának a feljavítására.

Lejegyezte: Sipos Zoltán

Fehér árnyék

Zátonyi Tibor legújabb fotóinak bemutatása

Philip Glass zenei aláfestéssel, kivetítve mutatta be Zátonyi Tibor *Fehér árnyék* című fényképösszeállítását. Az alkotó elmondta, hosszú dilemmázás után döntött úgy, hogy talán ez a mód a legalkalmasabb a fekete-fehér fotóit bemutató kiállítás helyettesítésére – korábban próbálkozott egy zenei klippel, kacérkodott DVD-vel, illetve azzal, hogy a fotókat hangalámondással lássa el, azonban számára úgy tűnt, egyik sem hozza a kiállításon való sétálgatás élményét. A fotók többsége egyébként analóg technikával, egy Leica fényképezőgéppel készült néhány év során. A bemutató utáni beszélgetés nagyrészt az analóg és digitális technika közötti különbségekről szólt: arról, hogy helyettesíthet-e egy számítógép-képernyőn látható kép egy kiállításon kinagyított fotót.

Gyenge Zsolt

The events take place

a filmtér konstrukciója Keleten és Nyugaton

Egy, a klasszikus térszerkesztés szabályait betartó filmmel, (David Lynch: *Mulholland Drive*), illetve egy formabontónak számító alkotással (Wong Kar Wai: *In the Mood for Love*) illusztrálta a filmes térről szóló előadását Gyenge Zsolt.

A *The events take place: a filmtér konstrukciója Keleten és Nyugaton* című előadás első része a térszerkesztés elméleti feltevéseiről, illetve gyakorlati szabályainak bemutatásáról szólt (például beállítás-ellenbeállítás).

Ezután filmrészletek következtek – a *Mulholland Drive* kapcsán a filmesztéta elmondta, Lynch különleges tereket fényképez a klasszikus térszerkesztés szabályait betartva. Wong Kar Wai vele ellentétben ellentétben teljesen hétköznapi helyszíneket közelít meg különleges eljárásokkal – a kamera teljesen szabadon mozog, úgy téve, mintha a hollywoodi „klasszikus” szabályok nem léteznének.

Gyenge mindezt a keleti, illetve nyugati írással hozta összefüggésbe: a keleti kalligráfiában fontos az a mód, ahogyan leírnak valamit, a jelek formája módosíthatja a jelentést, míg a nyugati kultúrában nem számít hogyan, milyen betűtípussal van leírva egy adott szó, a tartalom a lényeg.

Lejegyezte: Sipos Zoltán

A hatalmi reprezentáció térben való megjelenése

A hatalmi reprezentáció térben való megjelenésének a problematikájáról beszélt Mester Béla filozófus *A tér-kép hatalma* című előadásában. Elhangzott, hogy a francia forradalom előtti udvari társadalom megjelenítője a francia kert; a nagyméretű, téglalap alakú kert egyik funkciója, hogy a király minél több – akár 10-15 ezer embert – átlásson. A tömegben állók egy embert látnak – az uralkodót – a szomszédait kevésbé. Az udvar ugyanakkor magát a francia társadalmat hivatott reprezentálni – persze kérdés, hogy az udvartartás valóban leképezi a francia társadalmat, vagy sem.

A modern korban egyre kevésbé esik egybe az épületek szerkezete azzal a móddal, ahogyan ténylegesen működik a hatalom: az architektonikai szimbolika és a döntéshozatal elmegy egymás mellett. Példaként Mester arról beszélt, hogy a mai hivatalokban a főbejárat már nem a hivatal vezetőjének az irodájába vezet, hanem egy csarnokba – a döntéshozók irodáihoz rendszerint egy mellékbejáraton vagy félreeső folyosón lehet eljutni. A magyar parlament épülete jó példája ennek: a hatalmas, kihasználhatatlan terek látványosak, csak nem lehet benne dolgozni. A valódi törvényhozói munka épp ezért nem itt, hanem irodaházban folyik.

Az amazonasi indiánok példáját hozta fel a filozófus arra, hogy egy település szimbolikus tere hogyan hat a társadalmi szervezetre: a bennszülöttek kör alakú településeket építettek, ahol egyetlen kunyhónak sem volt kitüntetett szerepe – így mindenki a „főtéren” lakott, és senki sem a „mellékutcában”. A jezsuita térítők ezt megváltoztatták: az indiánokat négyszög alakú településekre költöztették – a becsúszolók szerint a bennszülöttek ettől megzavarodtak, megváltoztak a hatalmi mechanizmusok a közösségen belül.

Ami a hatalom reprezentációját illeti az országok kialakulása kapcsán, az előadó arról beszélt, hogy a hatalom szempontjából egy főváros alapítása egyenértékű azzal, mintha az egész ország egy településen élne. Kína egyesítésekor például arra kényszerítették a meghódított területek arisztokráciáját, hogy saját költségükre palotát építsenek a fővárosban, és ott is lakjanak.

Előadása végén Mester arról beszélt, hogy bár úgy érezzük, tudjuk hogyan jelenik meg a hatalom a szimbolikus térben, a moche civilizáció mindezt megkérdőjelezi: a pre-inka kultúráról ugyanis nagyon sok képi ábrázolás maradt fenn, de a nyelvük elveszett. És így hiába a sok, emberi alakokat, viszonyokat, kapcsolatokat ábrázoló agyaglelet, nem lehet a társadalmi szervezetre következtetni akkor, ha a kutatók csak találgathatják, hogy az ábrázolásokon ki az isten, és ki a király. Lehet, hogy a hatalom mégis a nyelvben van? – tette fel a kérdést a filozófus.

Ehhez kapcsolódva felmerült, vajon hogyan értelmezné egy, több ezer év múlva a keresztény civilizá-

ció romjaira bukkanó régész azt az ábrázolást, amint Jézus a tanítványai lábát mossa: ha maga az ábrázolás jó, érezhető lenne, hogy Jézus nem szolgál, de maga a gesztus mindenképpen zavarba hozná azokat, akik hatalmi helyzetre utaló gesztusokból kiindulva próbálnák rekonstruálni a társadalmi szerkezetet.

Lejegyezte: Sipos Zoltán

Ütő Gusztáv

Tér az akcióművészetben

Milyen szempontok szerint keresi meg az akcióművész a számára legmegfelelőbb teret? - ez volt Ütő Gusztáv *Tér az akcióművészetben* című előadásának a címe. Ütő szerint adott – például fesztiválok, előadótermek –, illetve a művész által szabadon választott terekről lehet beszélni: utóbbi úgy lesz egy-egy akció helyszíne, hogy a művész valamilyen különleges kisugárzását véli felfedezni. Ebben az esetben előfordulhat az is, hogy az akcióművész közönség nélkül dolgozik – a mű pedig pusztán a művész elbeszélése révén terjed.

A tér néha helyé változik azáltal hogy a művész fények, hanghatások révén belakja azt: ekkor már az akció közel áll a kísérleti színházhoz, illetve – ha az akció központjában a hang áll – az alternatív zenéhez. Ugyanakkor minden néző másként él meg egy adott teret: mivel mindenki máshol ül, a különféle nézőszögekből magát a művet is másképp látja.

Az elméleti felvezetés után az előadó André Stitt-akciók filmfelvételeivel illusztrálta mondanivalóját, ezt beszélgetés követte.

Lejegyezte: Sipos Zoltán

Hegyi Réka

A Hamlet színházi portál

Lenni. Az internet egy hasznos, kellemes és kényelmes rákfenéje korunknak. Érdekes rajta lenni. Mondd meg, mire kattintasz, s megmondom, ki vagy. De tudod mit? Ne is kínlódjunk, biztos van blogod...

Az erdélyi magyar színházi életnek is van „blogja”. Két név fémjelezi: Hamlet kívülről, Hegyi Réka belülről. S e két név között zajlik az élet: 770 előadás, 764 színész, 201 rendező, 23 társulat, 345 kritika bővülő sora éli olvasók ezreiben a mindennapit. 2004 tavaszától a hamlet.ro a romániai magyar színházi élet legfőbb netes képviselője.

Fesztiválokról, műsorokról hírek, naplók, kritikák születnek, az erdélyi „Broadway-on” transzilván színészcsillagok kézlenyomata integet személyes infók előzeteseként. A színházi linkek gyűjteménye ugrodieszka, az adatbank pedig akár kutatások kiindulópontjává is szolgál. Hírek, művek, képek tárháza a hamlet.ro, de az is jó, ha csak egyszerű és gyors tartalmak érdekelnek, például hogy a jegypénztáros nénike hánytól hányig és milyen telefonszámon érhető el...

A Hamlet portálon nem csak rajta lehet lenni, de benne is. Ezért van a Fórum, hogy tisztelt lordok és bohócok, dámák és bábák mondják, kérdezzék, ki- és megvesézzék, hogy mi színházi, s mi kvázi.

Lejegyezte: Kocsis Tünde

A 2008-as évi alkotótáborról szóló katalógus támogatói / Catalogul taberei de creație din anul 2008 a fost realizat cu spijinul / This catalog was supported by:

Szülőföld Alap Iroda (Magyarország / Ungaria / Hungary)
 Oktatási és Kulturális Minisztérium (Magyarország) / Ministerul Culturii și a Învățământului (Ungaria) / The Ministry of Education and Culture (Hungary)
 Eurotrans Alapítvány (Románia) / Fundația Eurotrans (România) / Eurotrans Foundation (Romania)
 Communitas Alapítvány (Románia) / Fundația Communitas (România) / Communitas Foundation (Romania)
 SC Vallum SRL (RO)
 Lizard SRL (RO)

OKM

A 13. Minimum Party alkotótábor támogatói / A 13-a tabăra de creație a fost realizat cu sprijinul / The 13th Minimum Party Camp was supported by:

A Román Kormány Etnikumközi Kapcsolatok Főosztálya / Guvernul României, Direcția pentru Relații Interetnice / Romanian Government – Departament for Interethnic Relations
 Fiatalok Kezdeményezéseit Támogató Országos Ügynökség (Románia) / Agenția Națională pentru Sprijinirea Inițiativelor Tinerilor (România) / The National Agency for Supporting Youth Initiative
 Nemzeti Kulturális Alap (Magyarország) / Fondul Cultural Național (Ungaria) / National Fund for Culture (Hungary)
 Szülőföld Alap Iroda (Magyarország / Ungaria / Hungary)
 Communitas Alapítvány (Románia) / Fundația Communitas (Romania) / Communitas Foundation (Romania)

Médiapartnerek / Parteneri Media / Media Partners:

Krónika, Szabadság, Udvarhelyi Híradó, Príma Rádió, kolozsvár.info, impulzus, Régió Rádió, Paprika Rádió

Köszönet illeti segítségükért / Mulțumiri pentru ajutorul acordat / Special thanks:

Kászónaltíz Polgármesteri Hivatala

Dr. Lukács Mihály Általános Iskola; igazgató: András Ignác

Becze Antal és családja

Okos Albert és családja

Balázs Ferenc és családja (a tábor helyszínét biztosítja folyamatosan)

Külön köszönet a nagyszerű szakácsnőknek, a három Franciskának!

Minimum Party katalógus, 2008 / Catalog Minimum Party, 2008 / Minimum Party Catalogue, 2008

Szerkesztette / Redactat de / Edited by: Lőrincz Ildikó, Molnár István

Lapterv / Design / Layout by: Molnár István

Munkatársak / Colaboratori / Assistants: Sipos Géza, Fekete Réka, Kocsis Tünde, Hegyi Réka
(a 2008-as év katalógus-író műhelyének résztvevői)

Angol nyelvre fordított / Traducere în lb. engleză / English translation by: Boda Edit

Korrektúra / Corectură / Proof-reading: Boda Edit, Szabó Attila

A katalógus képeit készítette / Ilustrațiile catalogului au fost realizate de / Photos by:

Egri Mihály, Fekete Zsolt Lovacska, Hátszegi Zsolt, Hegedüs Levente, Hódi Csilla, Komjáthi Viktória,
Korodi Szabolcs, Kósa Ferenc, Longauer Csaba, Molnár Dóri, Mosberger Róbert, Papp Zsolt, Rédley Tamás,
Sándor Noémi, Somogyi Endre, Szabó Károly, Szacsva y Pál, Szomor Attila, Tarsó Katalin, Végh Péter György

Nyomdai előkészítés / Prepress: Lizard SRL

Nyomtatás / Tipar / Press: Gewalt SRL

Felelős kiadó / Redactor șef / Executive publisher: Lőrincz Ildikó

© Minimum Party Society, 2009